

Hea lugeja. Sinu käes on Paide valla aastaraamat 2008
Aastaraamatu eesõna kirjutades on aasta 2009 maikuu,
tagasi vaadates oli 2008 väga hea aasta meile kõigile.

Arvukate tabelite ja numbritega tutvudes leiad siit paljugi huvitavat ning mõtlemapanevat.

Tänasel päeval on Paide vald jätkusuutlik ja arenev omavalitsus oma finantsvõimekuselt Järvamaal esirinnas. Valla 70. juubeliaastal võime tõdeda, et meie elanikud on keskmiselt jõukamad ning valla poolt arendatud infrastruktuur toetab kodanike heaolu. Miinuspoolele tuleks kanda 2008. aastal Ameerikast alguse saanud ülemaailmne finantskriis, mis meie vallas hästi arenenud ja ekspordile suunatud ettevõtlusele andis tugeva hoobi ja viis nad oma käibenäitajate poolest sajandi algusesse. Samas töötab vallavalitsus koostöös avaliku- ja mittetulundussektoriga jätkuvalt piirkonna arengut silmas pidades.

Näiteks võib tuua teemapargi „Mini- Eesti“ projektiidee väljatöötamist, Mäo bussiterminali koostööprojekti.

Mäo möödasaõidu ehitus ja sellele järgnev Mäo-Tallinna kiirtee ehitus tõstab meie valla atraktiivsust veelgi ning seab meile kõigile suure vastutuse kogu Kesk-Eesti piirkonna arengus.

Esmakordselt on aastaraamatus kajastatud ka väljavõte Rahandusministeeriumi poolt tehtud Paide valla finantsanalüüsist. Järgnevalt aga osaline väljavõte 2008. aasta majandusaasta aruandest. Aruande täistekst www.paidevald.ee.

Vastavalt Paide valla arengukavale 2007-2014 on vald seadnud eesmärgiks arendada tehnilist infrastruktuuri (vee- ja kanalisatsioonid, avalikud teed), kaasajastada sotsiaalset infrastruktuuri (koolid, lasteaiad, rahvamajad, raamatukogud), toetada ettevõtluse ja elamumajanduse arendamist. Viimast kahte valdkonda mõjutab vald eelkõige läbi planeeringute, munitsipaalalamufondi ja valla osalusega ettevõtete moodustamist kavandatud ei ole.

Püstitatud eesmärkide suunas on valla areng 2008.a ka toimunud. Uusi ettevõtteid ei lisandunud, kuid olemasolevatest lõpetas tegevuse ainult üks, mis üldist majandusolukorda arvestades on mõistetav. Jätkati uute elurajoonide rajamise või planeerimisega, korrastati infrastruktuuri. Põhiliseks arengupiduriks kujunes üldine majanduslangus, mis mõjutas valla kontekstis nii tööhõivet kui inimeste ja ettevõtete üldist toimetulekut, eriti aasta viimastel kuudel.

Valla eelarve koostamise aluseks on valla arengukava, milles kavandatud ja eelarveliste vahenditega kaetud tegevused peavad aitama saavutada püstitatud eesmäärke.

Tänane päev on meie riigile ja vallale üsna raske, kuid usun et koos suudame need raskused ületada, sest eestlane on üks tugev rahvus.

Lugupidamisega

Vallavanem Mart Mäemets

PAIDE VALLA AASTARAAMAT 2008

SISUKORD

1. ÜLDANDMED

- 1.1 Paide valla ajaloost
- 1.2 Üldandmed
- 1.3 Külad ja külavanemad
- 1.4 Paide valla kaart
- 1.5 Vallavolikogu koosseis alates 21.10.2005
- 1.6 Vallavalitsuse ametnikud

2. RAHVASTIK

- 2.1 Elanike arv külates 2008
- 2.2 Elanike arv 1998 - 2008
- 2.3 Sünnid ja surmad 1998 – 2008
- 2.4 Vanuseline ja sooline struktuur 2008

3. KESKKOND

- 3.1 Veekeskkond
 - 3.1.1 Joogivesi
 - 3.1.2 Heitvesi
 - 3.1.3 Suplusjärvede veekvaliteet
- 3.2 Jäätmemajandus
- 3.3. Kaitsealad ja kaitsealused objektid
 - 3.3.1 Väärtuslikud maastikud
- 3.4 Heakorrakonkurss 2008

4. MAAKASUTUS

- 4.1 Ülevaade maareformi käigust
- 4.2 Maareform arvudes ja graafiliselt 2000 - 2008
- 4.3 Maakatastris registreeritud elamumaad seisuga 31.12.2008
- 4.4 Maabilanss 2008
- 4.5 Välismaalaste maaomandid seisuga 31.12.2008

5. MAJANDUS

- 5.1 Ettevõtlus
 - 5.1.1 Ettevõtete jagunemine ettevõtlusvormi järgi 2006 - 2008
 - 5.1.2 Ettevõtete jagunemine põhitegevusala järgi 2006 - 2008
 - 5.1.3 Ettevõtete jagunemine töökohtade arvu järgi 2006 - 2008
- 5.2 Valla teed
- 5.3 Eelarve
 - 5.3.1 Paide valla eelarve tulud 2007 – 2008
 - 5.3.2 Paide valla eelarve kulud 2007 – 2008
 - 5.3.3 Tööjõu, palga ja tulumaksu seosed 2007 – 2008
 - 5.3.4 Paide valla põhilised finantsnäitajad
 - 5.3.5 Paide valla finantsraport (Rahanduministeeriumi järgi)
- 5.4 Ehitustegevus

- 5.5 Planeeringud
 - 5.5.1 Planeeringute algatamine ja kehtestamine 2008
 - 5.5.2 Kehtestatud planeeringud Paide vallas seisuga 31.12.2008

6. SOTSIAALHOOLEKANNE

6.1 Sotsiaalhoolekanne

6.2 Sotsiaaltoetused

6.3 Töötud

6.3.1 Töötute jaotus külade lõikes

6.3.2 Töötute jaotumine hariduse järgi

6.3.3 Töötute jaotumine vanuse järgi

6.3.4 Töötute jaotus perioodi pikkuse järgi (1-12 kuud)

7. HARIDUS

7.1 Lasteaed-Algkoolid 2007/08 õppeaasta

7.1.1 Sargvere Sargvere Lasteaed-Algkool

7.1.2 Tarbja Lasteaed-Algkool

8. KULTUUR

8.1 Anna Vaba Aja Maja

8.2 Spordiklubi "Sargvere"

8.3 Paide valla noortekeskus

8.4 Külaseltsid ja seltsingud

8.4.1 Sargvere Maakultuuri Edendamise Selts

8.4.2 Anna Kultuuriselts

8.4.3 Tarbja Kultuuriselts

8.5. Raamatukogud

8.6. Kultuurimälestised

9. SAADUD TOETUSED 2008

Raamatu panid kokku:

Silvia Aarma, Lea Jõesaar, Pille Valdaru, Ando Pertmann, Veljo Tammik, Veiko Muru, Lille Tammik, Reet Muru, Aime Adler

1. ÜLDANDMED

1.1 PAIDE VALLA AJALOOST

Pärast Eesti Vabariigi tekkimist 1918.a. oli Paide valda hõlmaval territooriumil Mäo ja Anna vallad.

1.aprillist 1939.a. liideti nimetatud vallad ühtseks **Paide vallaks**, vallavanemaks sai **JUHAN NURMIK**. Vallavolikogu moodustasid 14 vallavolinikku, valda teenindasid 2 konstaablit, olid moodustatud raamatukogude toimkonnad, koolide hoolekogud.

1939.a. osteti valla poolt vallamajaks **Paides Veski tn.12** paiknev elamu koos kõrvalehitiste ja krundiga.

1940.a. asusid valla territooriumil viis kooli. Sargvere, Mäo, Mündi, Purdi ja Mustla koolid. Tegutsesid Anna Haridus- ja Muusika Selts; Mustla, Mäo ja Mündi haridusseltsid, Sargvere Raamatukogude Selts; Valgma, Nurmsi, Mündi, Palu ja Anna maanaiste seltsid; Mustla, Sargvere, Mäo, Mündi ja Anna raamatukogud, Anna maanoorte ring jne.

Valla eelarve oli **1939/40.aastal** rahandusaastal: **tulud 53 489 krooni, kulud 42 000 krooni**. Peamised kulutused olid valla administratsioonile, haridusele, heakorrale, hoolekandele. Kulud haridusele moodustasid üle poole eelarvest. **1. jaanuaril 1940.a.** elas vallas **3600 inimest**.

1940.a. peale Eesti Vabariigi okupeerimist NSV Liidu poolt likvideeriti kõik valla territooriumil tegutsenud seltsid.

1941 - 1944 Saksa okupatsiooni ajal elati vallas peamiselt Eesti Vabariigi aegse elukorralduse järgi.

Uuesti taastati valla õigused **24.oktoobril 1991.a.**

1.2 ÜLDANDMED

Pindala: 300,4 km²

Elanike arv: 1837 (seisuga 31.12.2008)

Paide Vallavalitsus:

Pärnu tn.58
72712 Paide
Järvamaa

e-post: paide@paidevald.ee

Koduleht: <http://www.paidevald.ee>

Volikogu esimees: HARTI PAIMETS

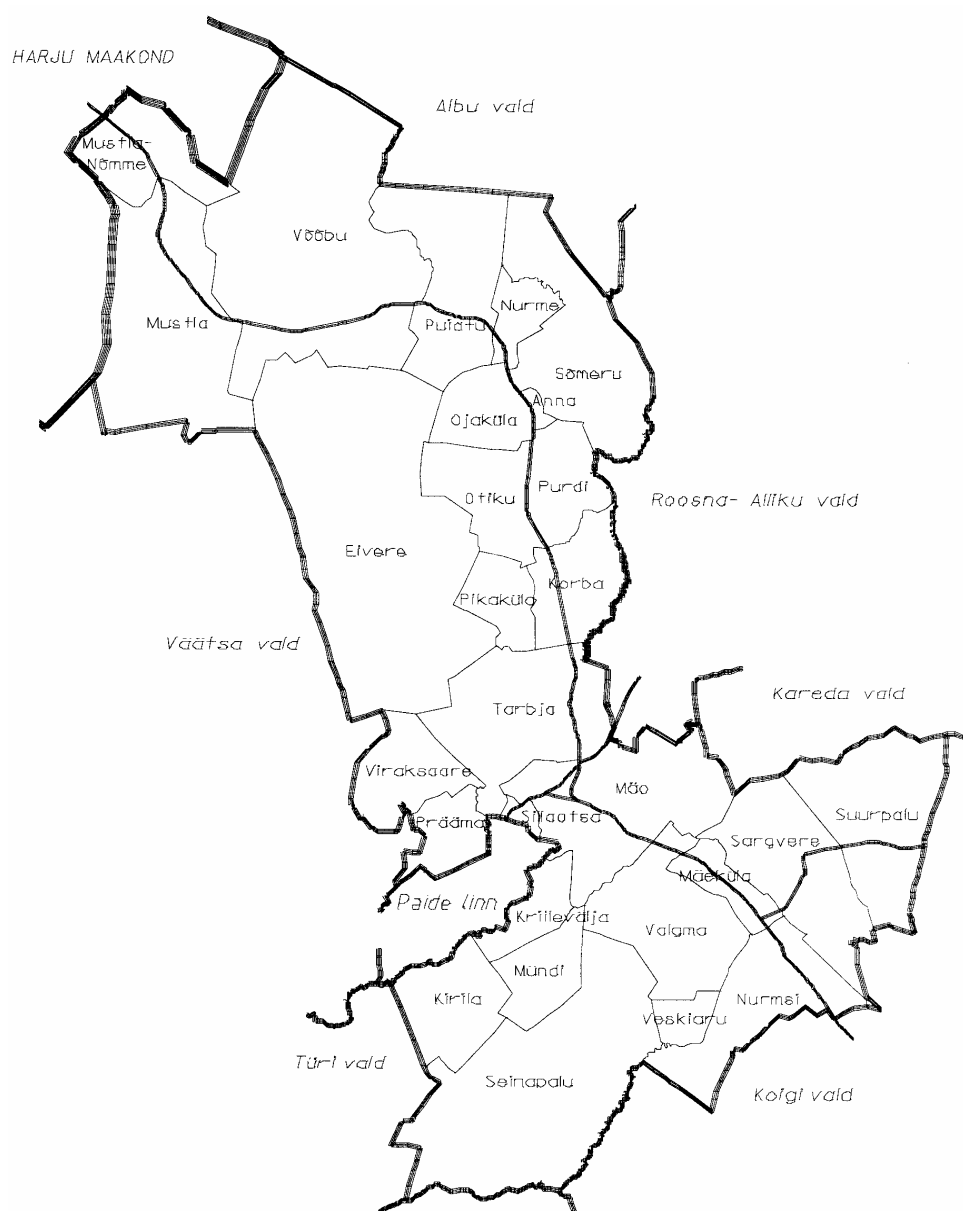
Vallavanem: MART MÄEMETS

1.3 KÜLAD JA KÜLAVANEMAD

1. ANNA	Karin Seema	5. KRIILEVÄLJA	Anneli Tumanski
2. EIVERE	Vladimir Kazakov	6. MUSTLA	Tõnu Ulla
3. KIRILA	Kalev Palang	7.MUSTLA-NÕMME	Allan-Ahto Kreitsman
4. KORBA	Koida Mölder	8. MÄEKÜLA	Annely Klausen

9. MÄO	Anne Vadi	19.SUURPALU	Meelis Aasa
10.MÜNDI	Mart Leppik	20.SÕMERU	
11.NURMSI	Ulvi Meikup	21.TARBJA	Ebe Stein
12.OJAKÜLA	Are Riistan	22.VALGMA	Reet Muru
			(kuni 14.03.2008)
13.OTIKU		23.VESKIARU	Taimo Arume
14.PIKAKÜLA	Pärja Punapart	24.VÕÕBU	
15.PRÄÄMA	Krista Passimägi	25.SEINAPALU	Anu Käärrik
16.PUIATU	Marika Kreitsman	26.VIRAKSAARE	Jaan Madis
17.PURDI	Tormi Nugis	27.NURME	Marika Kreitsman
18.SARGVERE	Milvi Mihkelsoo	28.SILLAOTSA	Luule Patrikats

1.4 PAIDE VALLA KAART

1.5 VALLAVOLIKOGU KOOSSEIS

alates 21.10.2005

1. HARTI PAIMETS	volikogu esimees, majanduskomisjoni liige
2. TOOMAS UUSMAA	volikogu aseesimees, maakomisjoni esimees
3. MART ANSBERG	revisjonikomisjoni liige, keskkonnakomisjoni liige
4. AIVAR JALAKAS	majanduskomisjoni esimees, keskkonnakomisjoni liige
5. ANU KÄÄRIK	sotsiaalkomisjoni esimees
6. REET LEPIKULT	revisjonikomisjoni esimees, majanduskomisjoni aseesimees
7. MARIKA LEPPIK	kultuuri- ja hariduskomisjoni aseesimees
8. MAILI ORGMA	kultuuri- ja hariduskomisjoni esimees alates 31.10.2007
9. RAIVO RAJA	revisjonikomisjoni liige
10. RAIVO REHTLA	keskkonnakomisjoni aseesimees
11. MARIKA KREITSMAN	maakomisjoni aseesimees alates 30.11.2006
12. JÜRI SIEMER	keskkonnakomisjoni esimees
13. EHA TASANG	sotsiaalkomisjoni aseesimees

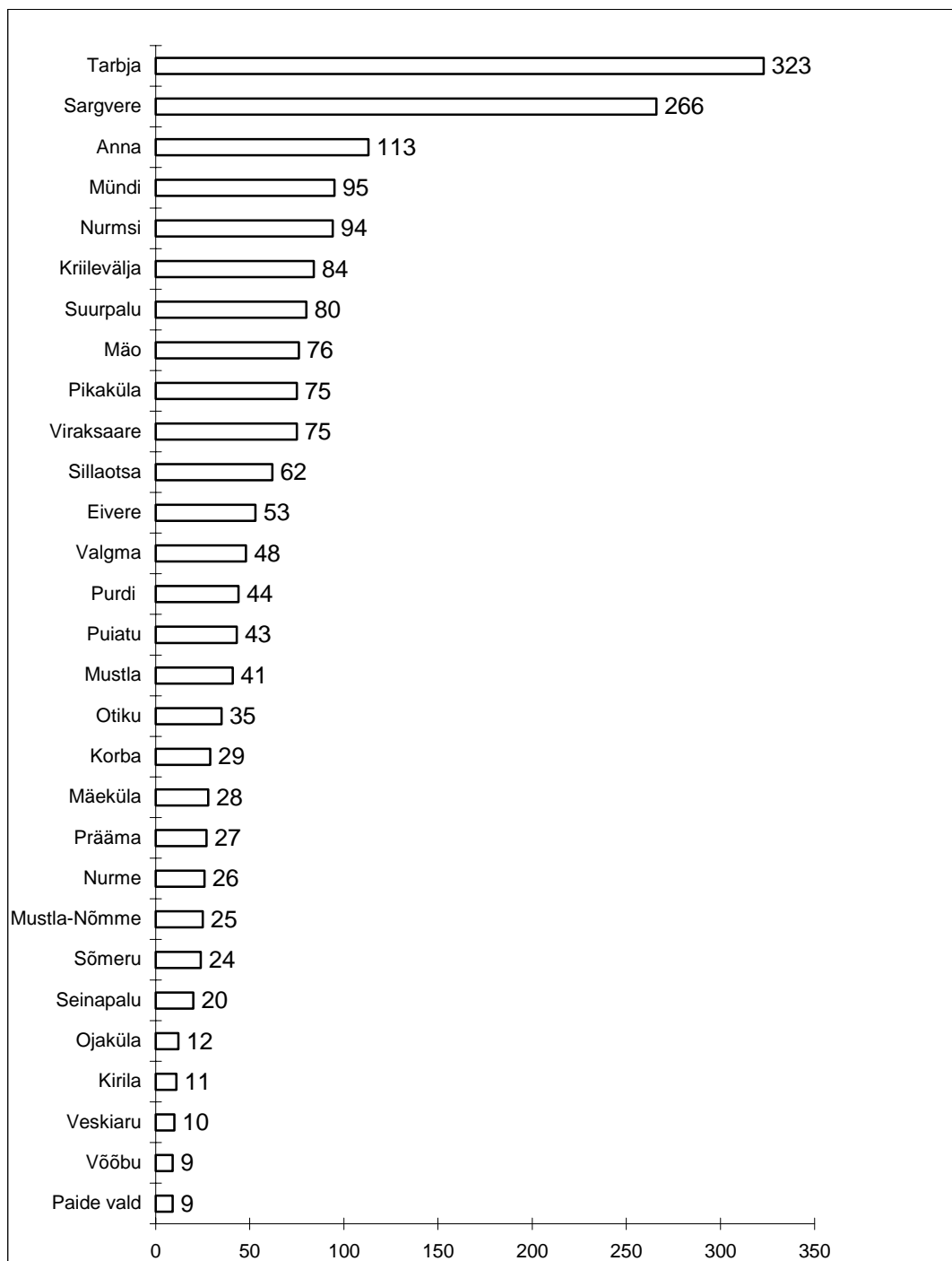
1.6 VALLAVALITSUSE AMETNIKUD

1. MART MÄEMETS	vallavanem
2. VELJO TAMMIK	abivallavanem
3. SILVIA AARMA	vallasekretär
4. LEA JÕESAAR	sekretär-registripidaja
5. LILLE TAMMIK	sotsiaalnõunik
6. MARGIT PIHO	haridus- ja kultuurinõunik (alates 21.08.2007 lapsehoolduspuhkusel)
7. ANDO PERTMANN	maa- ja planeeringunõunik
8. VEIKO MURU	ehitusnõunik
9. AIME ADLER	finantsnõunik-pearaamatupidaja
10. MARJE JAUK	raamatupidaja
11. PILLE VALDARU	keskkonnainõunik
12. REET MURU	haridus- ja kultuurinõunik (alates 03.10.2007 põhitöötaja asendaja)

2. RAHVASTIK

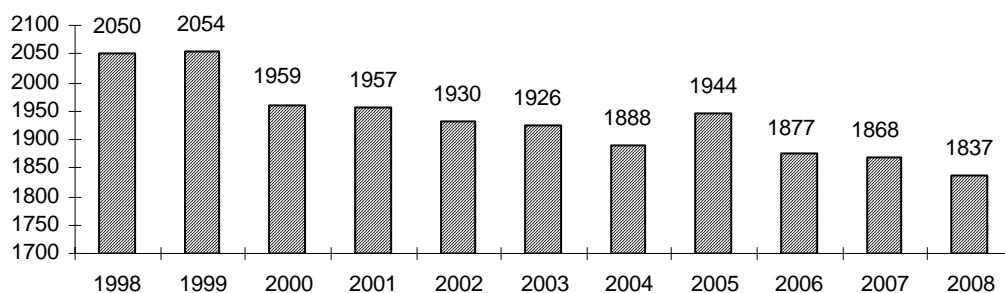
31.12.2008.a. seisuga oli Paide valla 28 külas 1837 elanikku.

2.1 ELANIKE ARV KÜLADES 2008

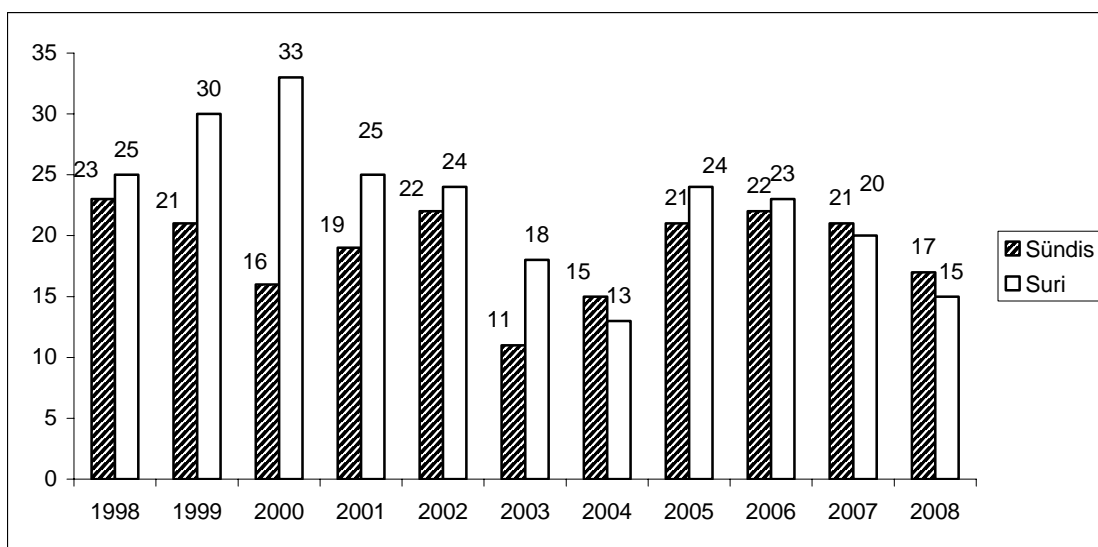

*Märkus: Paide vald 9 – KOV täpsusega elanikke vallas

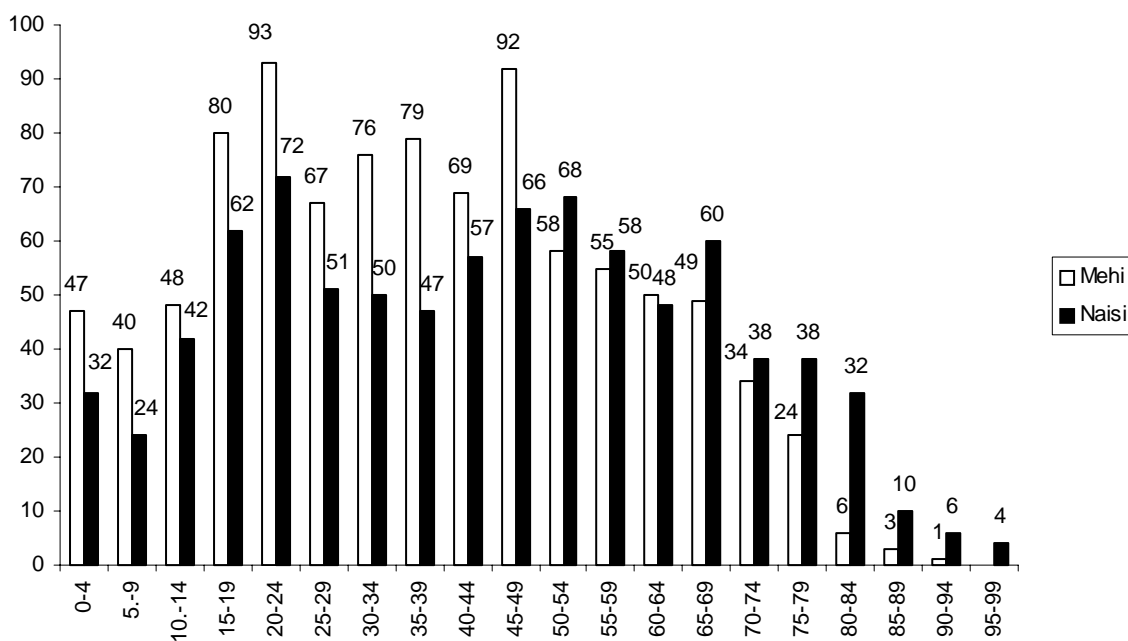
2.2 ELANIKE ARV PAIDE VALLAS 1998 – 2008

2.3 SÜNNID JA SURMAD 1998 - 2008

2.4 VANUSELINE JA SOOLINE STRUKTUUR 2008

3. KESKKOND

3.1 VEEKESKKOND

Paide vald asub põhjavee kaitstuse seisukohalt valdavalt kaitsmata või nõrgalt kaitstud territooriumil, lõunapiirkond jääb Pandivere põhjavee alamvesikonna nitraaditudlikku alasse. Keskkonnaprobleemidesse tuleb suhtuda suure tähelepanuga.

Väikejärvedest ja supluskohtadest asub valla territooriumil Tarbja tehisjärv ja Matsimäe Pühajärv. Tarbja tehisjärv on 24 ha suurune, avaliku kasutusega veekogu. Järv pakub puhke- ja kalastamisvõimalusi kohalikele elanikele ja kaugemalt tulnutele. AS-lt Maa ja Vesi on tellitud järve saneerimisprojekt paisregulaatori remondiks, sette eemaldamiseks ja kaldaala rajamiseks. Suvel on valla poolt korraldatud järve ümbruse niitmine ja prügi koristamine. Jäätmete paigutamiseks on järve äärde paigutatud OÜ Resk konteiner.

Matsimäe Pühajärve äärsete rekreatsioonivõimaluste eest on hoolitsenud Riigimetsa Majandamise Keskus. Järve äärde on rajatud 1 kaetud lõkkekoht, 1 avatud grillirestiga lõkkekoht, lehtla tüüpi katusealune istepinkidega.

Valla keskasulate veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide parendamiseks teostati 2008. aastal järgmisi töid:

- Kriilevälja ja Sillaotsa küladesse ehitati Paide vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimise ja laiendamise projekti raames uued vee- ja kanalisatsioonitrassid.
- Põltsamaa- Pedja jõe valgala veemajandusprojekti jaoks on läbiviidud tehnilised tööd ja koostatud tasuvusuuring. Projektiga tegeleb OÜ Keskkonnaprojekt.
- Koostatud on uus valla ühisvee- ja kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2009-2021

3.1.1 JOOGIVESI

Paide valla elanike arv on 1837, sellest ühisveevärgi joogivett tarbib ca 30%. Paide valla vee-ettevõtte on AS Paide Vesi ja lisaks on joogivee käitlejad firmad (PÜ MÄO, AS Järva Teed), kelle põhitegevuseks ei ole joogivee tootmine.

Ühisveevärgi vesi – joogivesi peab vastama sotsiaalministri 31.juuli 2001.a. määruse nr 82 nõuetele.

Paide vallas on joogivee mittevastavuse põhjuseks :

- 1) põhjavee kvaliteet ei vasta joogivee kvaliteedi nõuetele ja puurkaevu vesi enne tarbimist on vaja töödelda (aereerida, filtrida, desinfitseerida)
- 2) pumbamajad ja veetorustik on ammortiseerunud, sagedad on veevariid

Regionaalministri käskkirjaga väljakuulutatud Hajaasustuse veeprogrammi käigus otsustas Paide vallavalitsus toetada 5 kaevuprojekti : 1 puurkaev Mustla-Nõmme, Kirila ja Mäeküla külas ning 2 kaevu Pikaküla külas. Kaevuprojektiga saab taotleja, kelle majapidamises ei jätku kaevus vett või vee kvaliteet on halb, omale uue puurkaevu ja muu sinna juurde kuuluva 1/3 maksumusega kogu projekti maksumusest. Ülejäänud 2/3 hinnast maksavad riik ja omavalitsus. Eesti riigi kohustus on 01.01.2013 aastaks tarbitav joogivesi viia vastavusse nõuetega. Kuni selle ajani seal, kus joogivees on suur rauasisaldus, võib iga tarbija kasutada tarbimiskohas veefiltreid vee kvaliteedi parandamiseks. Pikaküla elanikel on soovitatav fluoriidi kahjuliku mõju vältimiseks kasutada joogiks pudelivett ja fluoriidivaba hambapastat. Mündi küla elanikud peavad joogiks vett keetma kõikuvate mikrobioloogiliste näitajate tõttu.

Paide valla ühisveevärkide joogivee kvaliteedi näitajad,
joogivee kvaliteedi vastavus sotsiaalministri 31.juuli 2001.a.määrusele nr 82

Joogivee kvaliteedinäitajad	Ühisveevärgi asukoht	Tarbja küla	Sargvere küla	Anna küla	Mündi küla	Sillaotsa küla	Pikaküla küla	Mäo Invest As
	Põhjaveekihtide kood	O,O	S	S-O	S	S-O	O,O	O-3
Keemilised kvaliteedinäitajad	Piirsaldused	ei vasta nõuetele	vastavad nõuetele	ei vasta nõuetele	vastavad nõuetele	ei vasta nõuetele	ei vasta nõuetele	vastavad nõuetele peale vee töötlust
Fluoriid mg/l	1,5	1,6	0,16	0,95	0,11	0,11	1,8 -2,2	0,5
Boor mg/l	1	0,59	0,04	0,44- 0,94	0,04	0,05	0,25	
Nitraat mg/l	50	<0,45	<0,45	<0,45	30	<0,45	<0,45 - 1,8	<0,45
Ammoonium mg/l	0,5	kuni 0,6	<0,02	0,19	0,03	1,5	0,08-0,2	0,03
Elektrijuhtivus µS/cm	2500	657	606	617	755	836	535	627
Kloriid mg/l	250	14	12	16,5	18-26	54	12	12
Mangaan µg/l	50	<5	<5	27	27	29	20	<5
Naatrium mg/l	200		<2		22,7	23,2	8,9- 21,5	5,7
Oksüdeeritavus mg/l O-2	5	3,8	1,4	2,2	2,4	3,2	0,96- 3,4	0,4
Raud µg/l	200	kuni 9500	34- 76	470- 1420	kuni 200	440- 81	240- 495	peale filtrit <100
Sulfaat mg/l	250	3,1	33	10,6	56	52	9	47,2
pH	6,5 - 9,5	7,4	7,4	7,57	7,2	7,4	7,5	7,16
Hägusus NHÜ	tarbijale vastuvõetav	29- 82,5	0,35	3,1	0,39	0,47	4,7	<1
Lõhn lahendusaste	tarbijale vastuvõetav	2	1	2	1	2	2	1
Värvus mg/l Pt	tarbijale vastuvõetav	28	2	14	6	6	9	2
Mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad		vastavad nõuetele	vastavad nõuetele	vastavad nõuetele	vastavad nõuetele	vastavad nõuetele	vastavad nõuetele	vastavad nõuetele
Escherichia coli PMÜ/100ml	0	0	0	0	0	0	0	0
Coli-laadsed bakterid PMÜ/100ml	0	0	0	0	10- 0	0	0	0
Enterokokid PMÜ/100ml	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolonid 22°C PMÜ/1ml	100	<100	<100	<100	<100	<100	0	<100
Süvakontroll	Nõutud 1x10 aasta jooksul							
	Teostati	2003.a.	2007.a.	2003.a.	2004.a.	2004.a.	2004-2005.a.	2003.a.

Märkus: tabelis on kasutatud joogivee süvakontrolli tulemusi (boor, fluoriid) ning 2006.a -2008.a kontrolli tulemusi.

Ühisveevärkide joogivee kvaliteeti (tava kontroll) tavaliselt kontrollitakse 2xaastas: käitleja (1) ja Tervisekaitsetalitus (1)

Ühisveevärgi joogivee kvaliteedi hinnang on seisuga 01.01.2009.a.

3.1.2 HEITVESI

Keskised reostuskoormused AS Mäo Invest, Sillaotsa, Sargvere, Anna ja Tarbja reoveepuhastusseadmetest (tonni aastas)

Reostuskoormus	2004	2005	2007	2008
BHT 7 (t/a)	1,04	0,81	0,35	0,25
Heljum (t/a)	0,67	0,57	0,18	0,46
Üld N (t/a)	0,77	0,61	0,26	0,37
Üld P (t/a)	0,28	0,22	0,08	0,1

Reostuskoormused Tarbja, Anna, Sargvere, Mäo Investi, Sillaotsa biopuhastites aastal 2008

Puhasti	Tarbja	Anna	Sargvere	Mäo Invest	Sillaotsa
Puhasti tüüp	BIO 100 BIO 50	BIO 50	BIO 100	BIO 50	BIO 25*2
Heitvee hulk tuh m ³ /a	8	2,2	5,6	7,3	3,097
BHT ⁷ kogus t/a	0,068	0,02	0,04	0,029	0,09
BHT ⁷ kontsentratsioon mg/l	6	7,93	6,9	4,0	30,725
Heljumi kogus t/a	0,077	0,02	0,04	0,12	0,07
Heljumi kontsentratsioon mg/l	5,4	8,5	7,25	4,25	24
P _{üld} kogus t/a	0,048	0,01	0,01	0,025	0,009
P _{üld} kontsentratsioon mg/l	0,38	5,4	2,25	3,49	2,9
N _{üld} kogus t/a	0,089	0,01	0,04	0,15	0,086
N _{üld} kontsentratsioon mg/l	8	5,9	7,83	20,7	27,7

Andmed Keskkonnaametilt

Sargveres on kasutusel järelpuhasti 2BT ja biotiikide pindala on 1935m²
Tarbjal on järelpuhasti 1 ja biotiikide pindala on 1234 m²

3.1.3 Suplusjärvede veekvaliteet

Paide vallas asuvad kaks suplusjärve on Tallinna Tervisekaitsetalituse Järvamaa osakonna kontrolli all. 2008. aasta kohta on äratoodud ühekordsed analüüsid (va. soole enterokokkide ja Escherichia coli bakterite kohta). Piirsisaldused on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 2008.a. määrusega "Nõuded suplusveele ja supelrannale".

Näitajad/veekogud	Tarbja tehisjärv			Matsimäe järv		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
pH	8,2	8,0	8,4	6,7	6,1	5,1

Lubatud piirsisaldused:

pH 6- 9

Valla suplusjärvede veekvaliteedi näitajaid:

Komponendid/ veekogud	Tarbja tehisjärv	Matsimäe järv	Lubatud piirsisaldused
Soole enterokokid (pmü/100 ml)	0-20	0-10	100
Escherichia coli (pmü/100 ml)	5-19	0-3	1000
Ammoonium (mg/l)	0,02	0,02	0,1
Üldfosfor	0,04	0,04	0,1
Üldlämmastik (mg/l N)	3,6	0,4	3

Andmed Tervisekaitseinspeksioonilt

3.2 JÄÄTMEMAJANDUS

Vastavalt Paide Vallavolikogu määrusele on Paide valla elanikud liitunud korraldatud olmejäätmeveoga. Loodud on jäätmevaldajate register, mida peab Paide vallavalitsus. KEJHK (Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse) poolt korraldatud jäätmevedajate konkursi tulemusena tegeleb Paide vallas jäätmete veoga aastani 2010 OÜ Resk.

Valla külades on võimalik jäätmeid liigiti ära anda. Sargveres, Tarbjal, Annas, Kriileväljal, Valgmal, Mustla-Nõmmes, Pikakülas, Sillaotsas, Mündis, Mäos, Mäekülas, Suurpalus ja Viraksaare küladesse on kokku paigutatud 17 segapakendi ja 8 vanapaberi konteinerit. Biojäätmete konteinereid on vallas esialgu kasutusel vaid 1 ja Anna kalmistu parklas on multilift-konteiner pargijäätmetele.

2008.a. kevadel toimus Eestis rahva algatusel põhinev heakorra üritus Teeme Ära, mille käigus plaaniti koristada isetekkelisi prügilaid. Teeme Ära Paide vallas oli esindatud 260 inimesega vallast ja selle lähiümbrusest. Rõõmustav oli oma valla laste – Sargvere, Anna, Tarbja noortekeskuste noorte väga aktiivne osalemine koristuspäeval. Kokku koristati valla territooriumilt 75 eelkaardistatud prügihunnikut.

Vallaelanikelt ohtlike jäätmete kokkukogumiseks korraldati 2008.a. ülevallaline ohtlike jäätmete kogumisring, mille käigus koguti hulgaliselt ohtlikke- ja elektroonika jäätmeid. Reid sai teoks KEJHK ja AS Ragn Sells kaasabil.

Keskonnakomplekslood väljastati Mäo Põllumajandusühistule ja Sõmeru-S aktsiaseltsile.

2008.a. Paide vallas kogutud ohtlikud jäätmed KEJHK (Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse) andmetel.

Jäätme liik	Kogus tonnides
Ohtlik pakend	0,7
Mootori-, käigukasti ja määrideõlid	0,135
lumineestsentslambid	0,27
vanad värvid	3,4
ravimid	0,015
Kemikaalid	0,15
Patareid	0,028
Elektroonikaseadmed	5,19
KOGUMISRING KOKKU	9,888
Ohtlik pakend	0,176
vanad värvid	0,399
ravimid	0,004
õli ja kütusefiltrid	0,004
Mootori-, käigukasti ja määrideõlid	0,044
Kemikaalid	0,013
Patareid	0,006
Pigi	0,05
Taimekaitsevahendid	0,031
Happed	0,002
Luminests	0,016
Pliiakud	0,215
Elektroonikaseadmed	0,719
Külmikud	0,450
Ohtlikud jäätmed kokku	12,017
Rahaline maksumus kokku	46 113,00

I

3.3 KAITSEALAD JA KAITSEALUSED OBJEKTID

3.3.1 Väärtuslikud maastikud

Järvamaa Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu, Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused, väärtuslike maastike registrisse kuuluvad Paide vallast järgmised alad:

- **Kautla- Seli soode ala - II klassi aladest**

Ala asub Kõrvemaa Maastikukaitseala lõunaosas, ulatudes Albu valla Vetepere küla keskosast Paide valla Võõbu küla keskosani. Alale jäävad Kautla ja Seli rabad, mis on Kõrvemaa keskosa hõlmava Epu-Kakerdi soostiku osad.

Ala lõunaosas asuvaid Seli ja Tellissaare raba ilmestavad mitmed kaunid rabajärved ja soosaared. Seli raba põhjaosas asub 20 ha suurune õõtsuvate kallastega Selijärv, kus pesitseb arvukalt veelinde. Tellissaare raba põhjaosas asub Matsimäe Pühajärv ning Kaanjärv.

- **Anna- Purdi maastik - II klassi aladest**

Ala jääb Purdi mõisaansamblist lõunasse, Anna-Peetri maantee ja Pärnu jõe vahelisele alale jääb ca 50 ha suurune Kasemetsa parkmets. Siinses puistus kasvab 32 erinevat liiki puid ja põõsaid, millest tähelepanuväärseim on 34,5 m kõrgune Kalmaste mänd. Mitmekesises alustaimestikis leidub maarja- ja kolmiksõnajalga, jõe kaldal sinist võhumõõka, mahajäetud paemurrus aga käpaliste sugukonda kuuluvat öövilget (ööviulit). Puistut ääristab 600 meetri pikkune eelmise sajandivahetuse paiku rajatud pärnaallee.

- **Müнди paemurd - III klassi aladest**

Tähelepanu köitev on Paide- Müнди maantee ääres, Müнди mõisa all paljandunud aluspõhja profiil. Keskajal kasutatud Müнди vana Raiküla lademe paemurd mis asub mõisast vahetult loodes, vääriks puhastamist ja eksponeerimist. Suurem väärtus on mõisast kirdesse ja idasse jääval Müнди paemurrul.

- **Sargvere maastik - III klassi aladest**

Ala asub Sargvere küla kaguosas, millele köidab tähelepanu 1762. aastal valminud Sargvere mõisaansambel, kus on terviklikult säilinud härrastemaja ja park. Mõisa kohta on säilinud ja talletatud hulgaliselt legende ja lugusid. 19. sajandil rajatud keskmise liigirikkusega 6,3 ha suurusega barokkstiilis pargi tuumiku moodustab terrasside ja paralleelsete puiesteedega regulaarpark.

Valla territooriumile jäävad Kõrvemaa Maastikukaitseala, Purdi ebatsuugapuistu, 4 kaitsealust parki, 6 kaitsealust üksikobjekti ja 2 kaitsealuse linnuliigi pesapaika.

Objekt	Üldandmed	2008.a. olukord
Purdi ebatsuuga puistu	2 ha	Vajab korrastamist
Eivere park	3,3 ha	sama
Mäo park	7,5 ha	sama
Purdi park	3,0 ha	hea
Sargvere park	6,3 ha	rahuldav
Kalmaste mänd	h-34,5 m; ü-293 sm; v-215 a.	alles
Ojaküla pärn	h-17m; ü-310 sm	sama
Ojaküla tamm	h-16,5; ü-352sm	sama
Prääma põõsaskask	h- 3m; v-95 a.	sama
Sargvere saar	h- 26m; ü- 580 sm	sama
Ohvrikivi e. Köstrikivi	h- 2,9m; ü- 22,7 m	alles
Kaljukotka pesa	Kaitsetsoon 12,56 ha (samas ka II-kategooria kaitsealused liigid-põhja- nahkhiir ja tõmmulendlane)	asustatud
Väike-konnakotka pesa	Sama	asustatud

3.4 HEAKORRAKONKURSS 2008

Eramutest. I koht Merle ja Alo Salm Eivere külast
 II koht Reet ja Juhan Muru Valgma külast
 III koht Jaan Sapp Sargvere külast

Korter –ja ridaelamutest:

I koht Järve tee 8 maja Tarbja külas. Majavanem Aivar Jalakas

Ülejäänud hoonete grupist:

I koht Sakret OÜ

4. MAAKASUTUS

4.1 ÜLEVAADE MAAREFORMI KÄIGUST

Reformimata maad jääb järjest vähemaks. Põhiline osa haritavast maast on reformitud. Lõpetatud on maade tagastamised ja kompenseerimised. Veel on tegemata ca 48 ostueesõigusega erastamist. Põhiline osa maast on käibes. Maa-ameti andmetel tehti 2008. aastal Paide vallas 65 maa ostu-müügi tehingut koguväärtuses 24 305 572 krooni.

2008. aastal toimus palju maade tükeldamisi ja tehinguid Mäo piirkonnas seoses neljarealise Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee Mäo ümbersõidu ehitusega, kus maa tehinguid korraldas Maanteeamet. Rakendati ka sundvõõrandamist.

Kokku jääb Mäo möödasõidu alla ca 81,3 ha maad, millest 80% on endine haritav maa. Valmimas on Kose-Võõbu ja Võõbu-Mäo teelõikude eelprojekt.

Koostamisel on ka Mäo-Reopalu neljarealise teelõigu eelprojekt. Need ehitustööd toovad kaasa uued maade tükeldamised.

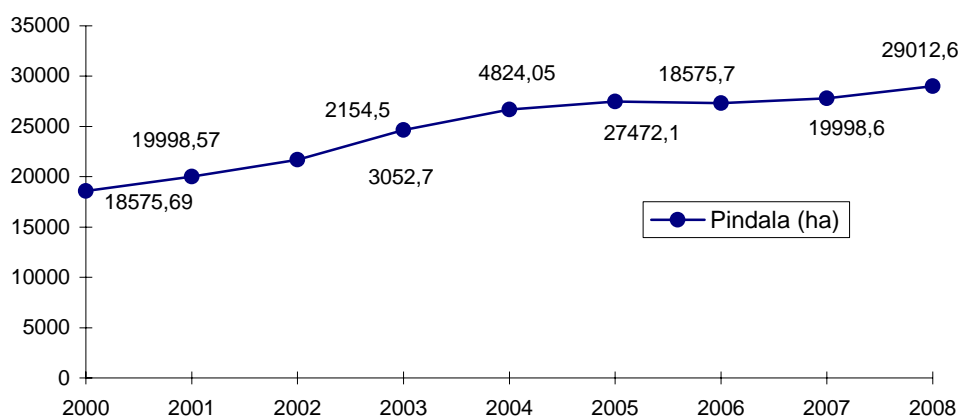
Talupidamine väikestel pindadel ei ole majanduslikult tasuv, mistõttu enamus üritajatest on talupidamisest loobunud. Suuremad põllumajandustootjad Paide vallas on Sargvere põllumajandusühistu, Mäo põllumajandusühistu ja AS Sõmeru-S. Kõik korteriomandid on seatud Sargvere, Sillaotsa, Prääma ja Mäo külates. Veel on korteriomandeid seada Tarbja, Mündi, Pikaküla ja Anna külates. Valla teid on möödistatud 2008. aasta lõpuks 115 katastriüksust pindalaga 59,3 ha

4.2 MAAREFORM ARVUDES JA GRAAFILISELT

Aasta	Kokku	Haritav maa	Looduslik rohumaa	Mets	Ehitised, õued	Muu maa
1993-2000	18575,5	3768,7	450,1	11524,4	143,4	2688,9
2001	1423,4	890,2	51,8	390,0	18,4	73,0
2002	1684,8	894,9	53,9	612,4	10,0	113,6
2003	2969,7	500,9	54,4	1803,8	19,1	591,5
2004	2013,1	394,3	57,9	1449,4	15,9	95,6
2005	805,5	466,7	48,7	205,8	25,9	58,4
2006	734,5	493,3	18,6	129,3	23,1	70,2
2007	487,2	317,1	12,1	68,4	20,1	69,5
2008	318,9	131,0	30,6	65,2	18,3	73,8
Kokku:	29012,6	7857,1	778,1	16248,7	294,2	3834,5

Arvestatud on kõiki maaüksusi, mis on Paide Vallavalitsuse korraldustega tagastatud, erastatud, munitsipaliseeritud või riigi omandisse jäetud .

Maaüksuste pindala kasv 2000 - 2008

4.3 MAAKATASTRIS REGISTREERITUD ELAMUMAAD seisuga 31.12.2008

* Elamumaa – kuni 2 ha suurune maaüksus, kus paikneb või kuhu rajatakse elamu

KÜLA	Elamumaade arv	Elamumaade pindala (ha)	Keskmine elamumaa suurus (ha)
Mustla-Nõmme	9	11,23	1,25
Mustla	6	6,7	1,12
Võõbu	7	2,23	0,32
Puiatu	6	7,22	1,2
Nurme	10	9,62	0,96
Sõmeru	8	9,73	1,22
Anna	7	8,44	1,26
Purdi	13	19,11	1,47
Ojaküla	4	5,6	1,4
Otiku	13	6,99	0,54
Korba	5	3,99	0,78
Pikaküla	3	3,0	1,0
Eivere	4	3,74	0,94
Tarbja	28	21,02	0,75
Sillaotsa	5	1,1	0,22
Mäo	20	16,83	0,84
Viraksaare	211	41,63	0,197
Prääma	4	3,15	0,79
Kriilevälja	73	23,3	0,32
Kirila	1	1,8	1,8
Mündi	10	8,78	0,87
Seinapalu	3	2,12	0,71
Veskjaru	-	-	-
Valgma	14	12,26	0,87
Mäeküla	9	11,2	1,24
Nurmsi	18	19,53	1,08
Sargvere	39	22,23	0,57
Suurpalu	6	5,33	0,88
KOKKU:	536	288,38	0,54

4.4 MAABILANSS SEISUGA 31.12.2008

Jrk nr	Maaomanikud	Pindala ha
1	<i>Metskonnad</i>	
1.1	Järvamaa metskond	10109,5
	Kokku:	10109,5
2	<i>Muud riigimaad</i>	
2.1	Teed, lennuväli, karjäärid, turbaraba, õppeväljak	936,6
2.2	Riigimaa kasutusvalduste seadmiseks	862,1
	Riigi poolt reserveeritud metsamaa	2167,2
	Kokku:	3965,9
3	<i>Munitsipaalmad</i>	
3.1	Kohalikud teed	59,3
3.2	Munitsipaalmad	18,4
	Kokku:	77,7
4	<i>Eramaad</i>	
4.1	Erastatud ja tagastatud maad	14849,5
	Kokku:	14849,5
5	<i>Lepingute alusel</i>	
5.1	PÜ Mäo	10,4
	Kokku:	10,4
6	<i>Riigi tagavaramaa</i>	
6.1	Jätkuvalt riigi omandis olev reformimata maa	1027,4
	Kokku:	1027,4
	Kõik kokku:	30040,4

4.5 VÄLISMAALASTE MAAOMANDID SEISUGA 31.12.2008

Jrk nr	Kinnistu nimetus	Asukoht	Pindala	Omaniku elukoht
1	Mardi	Tarbja	23,6	Soome
2	Tornimäe	Mäo	10,3	Soome
3	Küünisaare 6	Viraksaare	0,11	Soome
4	Koigi	Seinapalu	2,95	Läti
5	Kase	Sargvere	0,5	Soome
6	Eivere mõisa	Eivere	41,8	Soome
7	Solli	Mäeküla	4,97	Soome
8	Viraksaare 22	Viraksaare	0,14	Soome
9	Sakreti	Mäo	3,0	Läti
10	Sireli	Sargvere	0,22	Soome
11	Luisu-Veski	Seinapalu	2,8	Kanada
Kokku			90,39 ha	
:				

5 MAJANDUS

5.1 ETTEVÕTLUS

Ettevõtlus on Paide valla arengu võtmeteguriks. Ettevõtete käekäigust sõltub nii tööhõive, valla elanike üldine elujärg kui ka valla tulubaas. Ülevaates ei ole käsitletud neid füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes on registreeritud maksuametis, kuid ei ole kandud äriregistrisse.

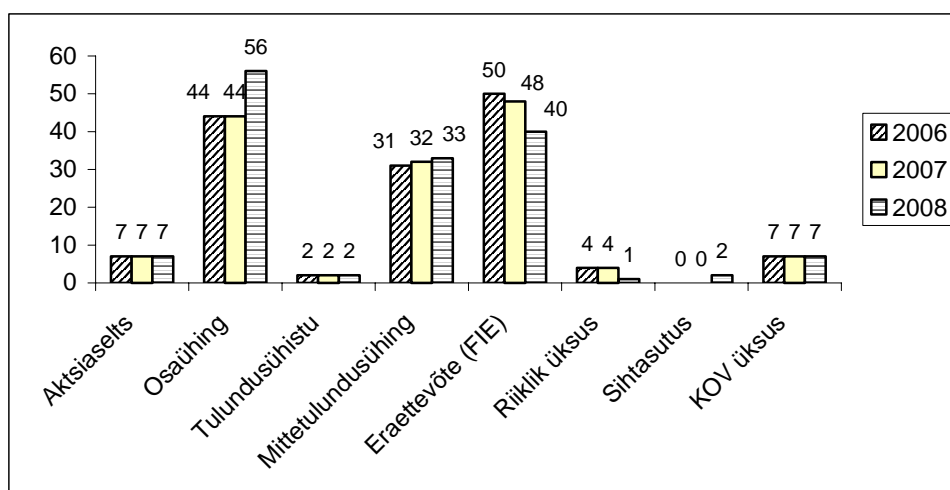
Vastavalt seadusemuudatusele on neil aega teha seda kuni 2009.a. lõpuni.

Võrdlev ülevaade on antud nende ettevõtete osas, mis on registreeritud Paide vallas. Lisaks neile tegutsevad valla territooriumil filiaalide, eraldi tootmisüksustena, riigiametite esindustena või munitsipaalasutustena (valla allasutustena) veel mitmed olulised ettevõtted ja asutused. 2008. aastal lõpetas valla territooriumil tegevuse olulisematest ettevõtetest дренаžööre tootev tehas Jalacell Mündis. Halvenenud majanduskeskkonna tõttu tekkisid raskused ka paljudes teistes ettevõtetes, nendest püütakse üle saada eelkõige kulude kärpimise abil (majanduskulude kokkuhoid, koondamised, palkade alandamised, sundpuhkused). Raskused ilmnesisid eriti II poolaastal ning jätkuvad 2009.a.

5.1.1 Ettevõtete jagunemine ettevõtlusvormi järgi 2006 – 2008

Paide vallas on 31.detsembri 2008.a. seisuga registreeritud 148 ettevõtet, asutust ja mittetulundusühingut. Ettevõtluse seisukohalt oluline osa (56) on osäühingud, aktsiaselts on 7, füüsilisest isikust ettevõtjaid 40, kuid neist enamus on asutatud selleks, et eelistingimustel maad erastada ja nende osa tegelikus tootmises on tagasihoidlik. Tulundusühistuid on 2. Lisaks on vallas 33 mittetulundusühingut, 2 sihtasutust, 1 riiklik üksus ja 7 valla hallatavat asutust.

Võrreldes seisu eelmiste aastatega on näha, et ettevõtete arvu osas on muutused väikesed ning sageli on tegemist mitte ettevõtte tekkimise või kadumisega, vaid ettevõtlusvormi muutumisega (aktsiaseltsist osäühinguks või vastupidi). Registreeritud ettevõtete hulgas on ka üksikud sellised, mille reaalne tegevus on tänaseks lõppenud. Uue vormina on lisandunud 2 sihtasutust.

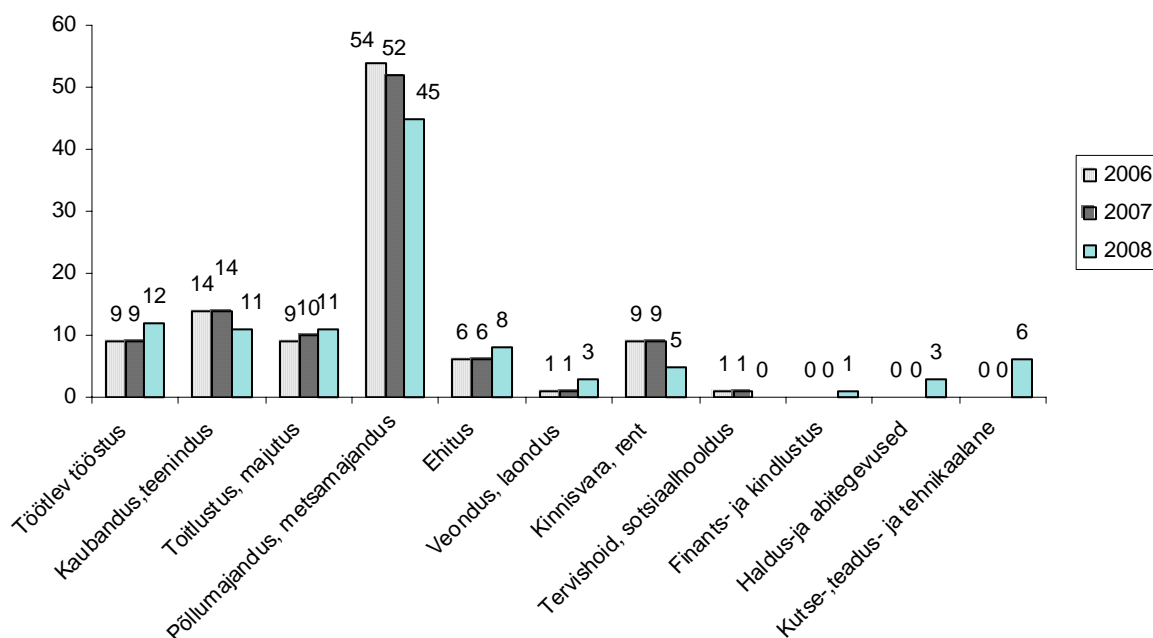

5.1.2 Ettevõtete jagunemine põhitegevusala järgi 2006 – 2008

Kui vaadata ettevõtteid põhitegevusala järgi, siis on näha, et enamus neist tegeleb põllumajanduse või metsamajandusega (45), ülejäänud ettevõtetest tegeleb töötlevas tööstuses 12, kaubanduse või teenindusega 11, tootlustuse või majutusega 11, kinnisvara alal 5, veonduse või laondusega 3, finants- ja kindlustustegevuses 1, kutse-, teadus ja tehnikaalase tegevusega 6, haldus- ja abitegevusega 3 ja ehitusega 8 ettevõtet. Jaotuses on lähtunud Statistikaameti klassifikatsioonist. Põllumajandusettevõtete hulka on arvestatud ühistud (Sargvere PÜ, Mäo PÜ) ja äriregistris registreeritud põllumajandusega tegelevad eraettevõtted (väiketalud).

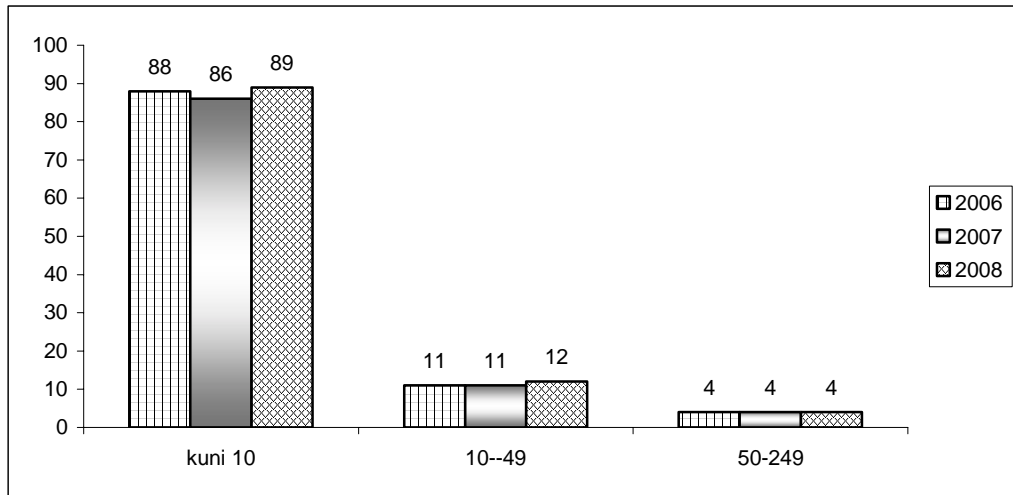
Alljärgnev tabel ei anna siiski ülevaadet tegevusalade tegelikust osakaalust valla ärimaastikul. Näiteks põllumajandusega tegelevast 45 ettevõttest on suur osa väiketalud, mis annavad tööd kas oma perele või tegeldakse taluga hoopiski põhitöö kõrvalt.

Eelmise aastaga võrreldes tunduvad muutused suured, kuid valdavalt on tegemist tegevuste osakaalu muutustega (muutub põhitegevusala vastavalt osakaalule käibest), mitte uute ettevõtete tekkega.

5.1.3 Ettevõtete jagunemine töökohtade arvu järgi seisuga 2006 – 2008

Võrreldes ettevõtteid töökohtade arvu järgi, on näha, et väga suur osa neist on väga väikesed, üle 50 töötajaga ettevõtteid on ainult 4, üle 250 töötajaga 0 ettevõtet. Ühest küljest on muidugi halb, et keskmise suurusega ettevõtteid on nii vähe, kuid teisest küljest on oht, et mingi ettevõtte pankroti või likvideerimisega kaasneb piirkonna sotsiaalne kriis, väga väike. Eelmise aastaga võrreldes on kadunud 1 üle 50 töötajaga ettevõtte (AS Jalacell).

5.2 VALLA TEED

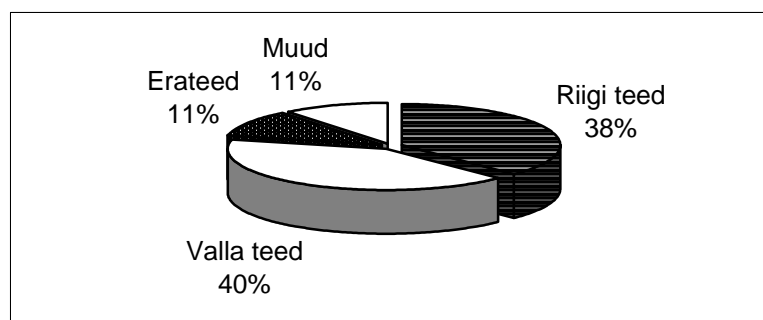
OÜ Roneco poolt koostati 1999.a. Paide valla- ja erateede register, kuid see on juba täpsustunud, muutused on nii teede üldpikkuse, teekatete kui kuuluvuse osas. Praeguses ülevaates on aluseks riikliku teeregistri andmed. 2003.a. alustati kohalike teede aluse maa mõõdistamist ja katastrisse kandmist, töö jätkub ka sel ja järgmisel aastal. Teede kuuluvuse osas on aluseks volikogu otsused, mitte juriidiline staatus (s.t. mitte see, kas tealune maa on juba kinnistusraamatusse kantud või mitte).

Viimastel aastatel on alustatud teede plaaniliste taastusremontidega. 2006 - remonditi üks tee kogupikkusega 3,1 km, 2007 - 2 teed kogupikkusega 4,3 km, 2008 - 5 teed kogupikkusega 11,0 km. Remondid toimuvad teehoiukava alusel teehoiutööde kirjelduste järgi. Uusi teid on rajanud ainult kinnisvaraarendajad uutesse elamurajoonidesse, kuuluvuse järgi on need praegu veel erateed. 2008. a ehitati Kriilevälja külla Mündi-Mäeküla riigimaantee äärde kõnnitee, mille lõpuosa (ca 200m) on vallale kuuluv kergliiklustee.

Maanteede kogupikkus Paide valla territooriumil seisuga 31.12.2008.a. oli **352 km**.

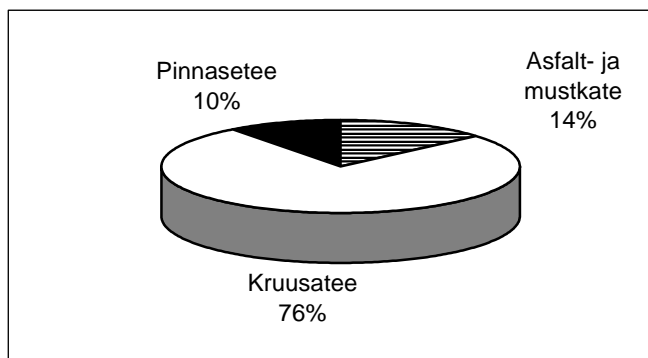
Teed jagunesid kuuluvuse järgi alljärgnevalt:

1. Riigi teed 132,0 km;
2. Valla teed 144 km
3. Erateed 38 km
4. Muud (määratlemata staatusega või metskondade teed) 38

Maanteed jagunemine teekatte järgi:

- asfalt- ja mustkattega tee 48 km
- kruusatee 268 km
- pinnasetee 36 km

5.3 EELARVE

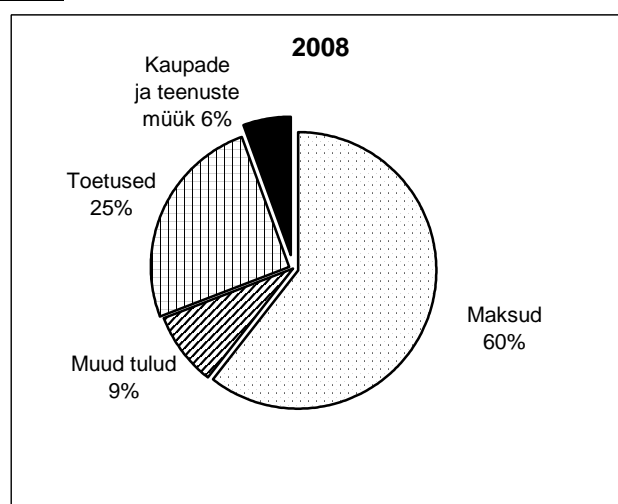
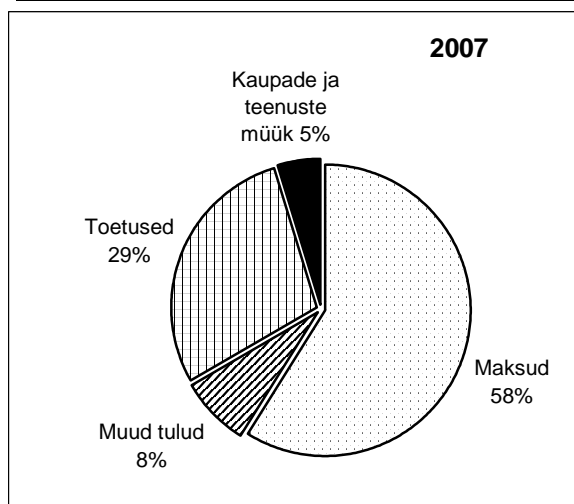
5.3.1 Paide valla 2007 -2008 eelarve tulud (eelarveaasta 01.01. - 31.12.)

Paide valla eelarve tulude maht kasvab pidevalt. Tulud on jaotatud 4 ossa: maksud (üksikisiku tulumaks, maamaks ja reklaamimaks), muud tulud (näit. vara müük, kaevandusõiguse tasu, vee erikasutuse tasu), riigieelarve toetusfondist (tasandusfond tulubaasi ühtlustamiseks, hariduskuludeks, sotsiaalhoolekande kuludeks, investeringuteks määratud vahendid) ning kaupade ja teenuste müük (riigilõivud, teistelt omavalitsustelt laekuvad vahendid lastehoiu- ja haridusteenuste eest, ruumide rendid jm.).

Eelarvete võrdlusest on näha, et maksude osa kasvab, samuti muud tulud (määrav on Eivere lubjakivikarjääri avamine ning riigi poolt kehtestatud tasumäärade kasv). Riigieelarve toetuste osa on kõikuv, sõltuvalt konkreetset aastal saadud investeringutoetustest. Pidevalt on kasvanud riigi toetus kohalike teede remondiks.

Tulud (tuh. krooni)

	tegelik 2007.a.	tegelik 2008.a.
Maksud	13783	15113,09
Muud tulud	1839	2148
Toetused	6690	6297
Kaupade ja teenuste müük	1116	1381
	23428	24939,09

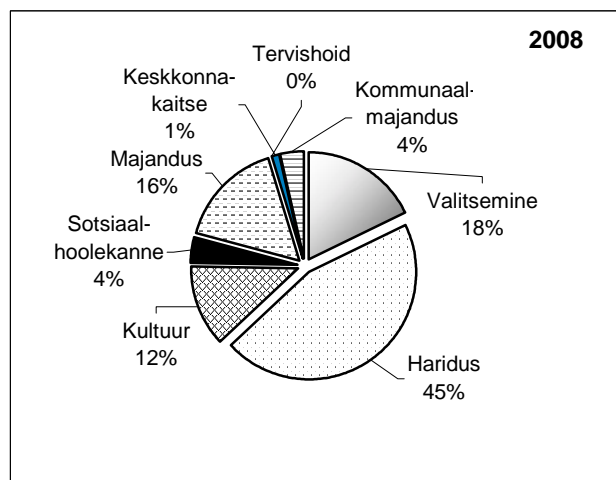
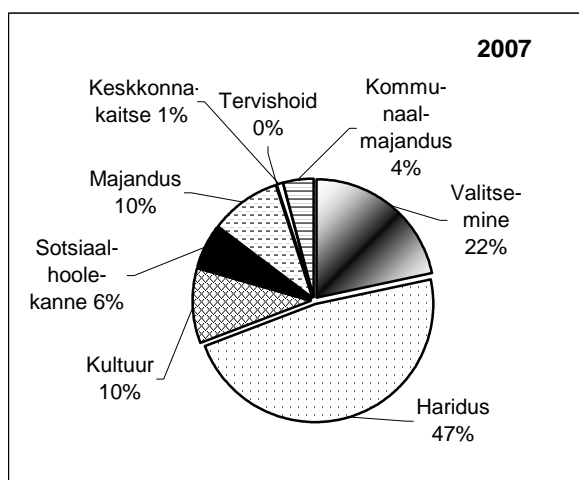

5.3.2 Paide valla 2007 - 2008 eelarve kulud

Eelarve kulud on jaotatud blokkidesse majandusliku sisu järgi. Valitsemine (volikogu alaeelarve, vallavalitsuse alaeelarve, külavanemad, sümbolika, reservfond, liikmemaksud-JOL, Järva Arengu Partnerid, EMOL, Súdamaa Vabavald ja laenuintressid) on kasvanud põhiliselt palgafondi ja JOL liikmemaksu kasvu arvelt, hariduse blokki mõjutab õpetajate palgatõus, Sargvere Põhikooli reorganiseerimine lasteaed-alkkooliks ja investeeringud meie koolihoonetesse, kultuurikulud sõltuvad palkade kasvust ja investeeringutest kultuurihoonetesse, sotsiaalhoolekande kulude kasvu mõjutab Põhjaka vanurite maja remont, majanduse majanduse blokkis on suur tõus teede remondirahade osas, olulised on ka kulud planeeringutele, kommunaalmajanduse blokkis on muuhulgas tänavavalgustus (renoveerimine 2005) ja veeprojekt koos Paide linnaga (käivitus 2007).

Kulud

	tegelik 2007	tegelik 2008
Valitsemine	4307	4767
Haridus	9498	12241
Kultuur	2023	3334
Sotsiaal- hoolekanne	1183	1043
Majandus	1954	4383
Tervishoid	0	0
Keskkonnakaitse	141	265
Kommunaal- majandus	839	974
	19945	27007

Olulisemad investeeringud:

2007

- Veeprojekt (Sillaotsa, Kriilevälja) - 555250
- Anna kalmistu parkla - 98000
- Sargvere mõis - 52809
- Võimlate inventar - 140327
- Tarbja LAK - 1861097
- Põhjaka vanurite maja - 474838

2008

- Mäo kolmnurga arendus - 243677
- Veeprojekt (Sillaotsa, Kriilevälja) - 660246
- Anna VAM - 908633
- Sargvere mõis - 143549
- Koolide videovalve - 130000
- Tarbja LAK - 3951816
- Põhjaka vanurite maja - 357609
- Valla kruusateede taastusremont - 2471676

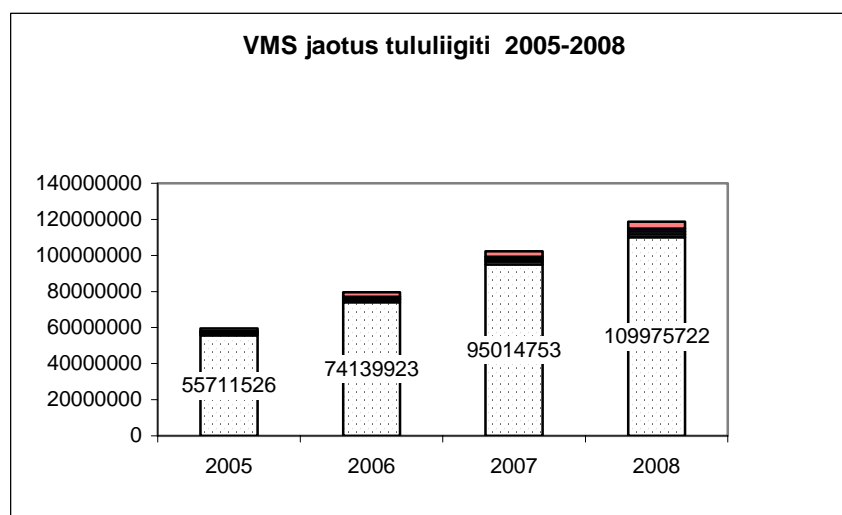
5.3.3 Tööjõu, palga ja tulumaksu seosed 2007-2008

Tööjõu ehk tööl käivate inimeste, palga ja tulumaksu vahel on otsesed seosed. Jälgides üksikisiku tulumaksuga maksustatud tulude muutusi 2005-2008, on näha, et teenitud tulud on aasta-aastalt kasvanud. Põhiosa sellest moodustavad muidugi palgatulud, mis on nelja aastaga kahekordistunud, sama proportsioon on ka juhtimisorgani liikme hüvitise ning töövõtulepingu alusel teenitud tuluga, vanemahüvitis on kolmekordistunud.

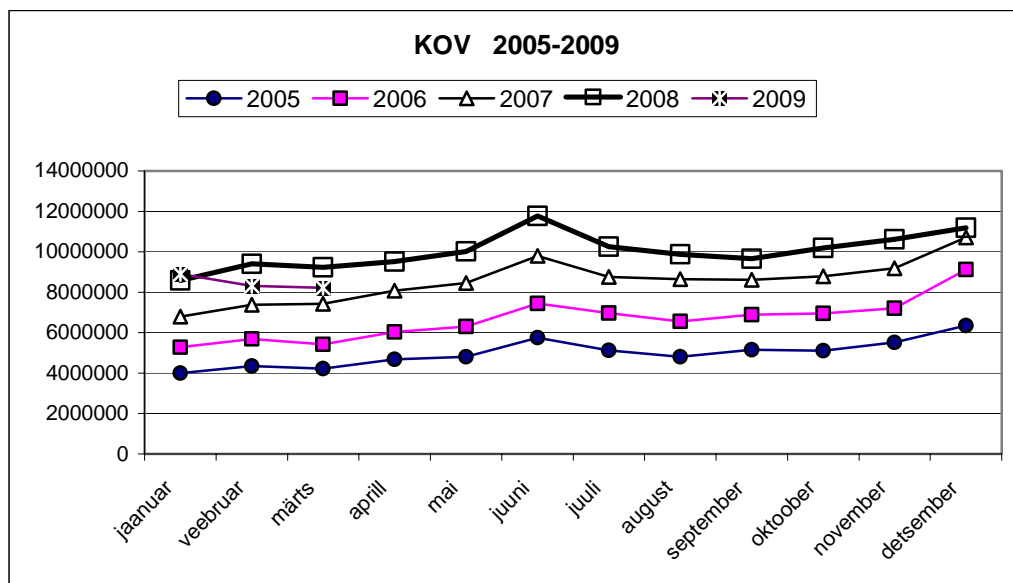
Kahjuks tuleb siit selgelt välja ka majanduses toimuv: kui töökaotusega seotud hüvitised püsisid 3 aastat ca samal tasemel, siis aastal 2008 kasvas summa üle 5 korra (joonised 1-3). Tulude kasvuga kaasnes selgelt ka tulumaksu laekumise kasv, mis aasta lõpuks hakkas vähenema, alates augusti kuust püsis vahe 2007.a. enam-vähem ühesugune, 2009.a. algusest on näha selge langusdents. (joonis 4). Siin on selge seos ka töötajate arvuga, mis 2008.a. lõpuks langes peaaegu 2007.a. detsembri tasemele ning 2009. a. algusest on selge langus (joonis 5). Selge seos on ka töö kaotuse puhul makstava riikliku hüvitise suurusega, mis alates 2008.a. oktoobrist hakkas järsult kasvama kuni 2009.a. veebruarini, märtsist on väike langus. (joonis 6).

	2005	2006	2007	2008
Palgatulu	55 711 526	74 139 923	95 014 753	109 975 722
Juriidilise isiku juhtimis- ja kontrolliorgani liikme tasu	916 878	1 321 428	1 557 519	1 747 571
Töötasu töövõtulepingu alusel	741 877	821 727	1 182 550	1 455 205
Vanemahüvitis	521 043	773 826	1 502 374	1 738 727
Töökaotusega seotud hüvitised (sh tööandjapoolsed)	284 280	289 111	278 327	1 480 365
Muud	1 674 887	2 523 280	3 066 710	3 902 114
KOKKU	59 850 491	79 869 295	102 602 233	120 299 704

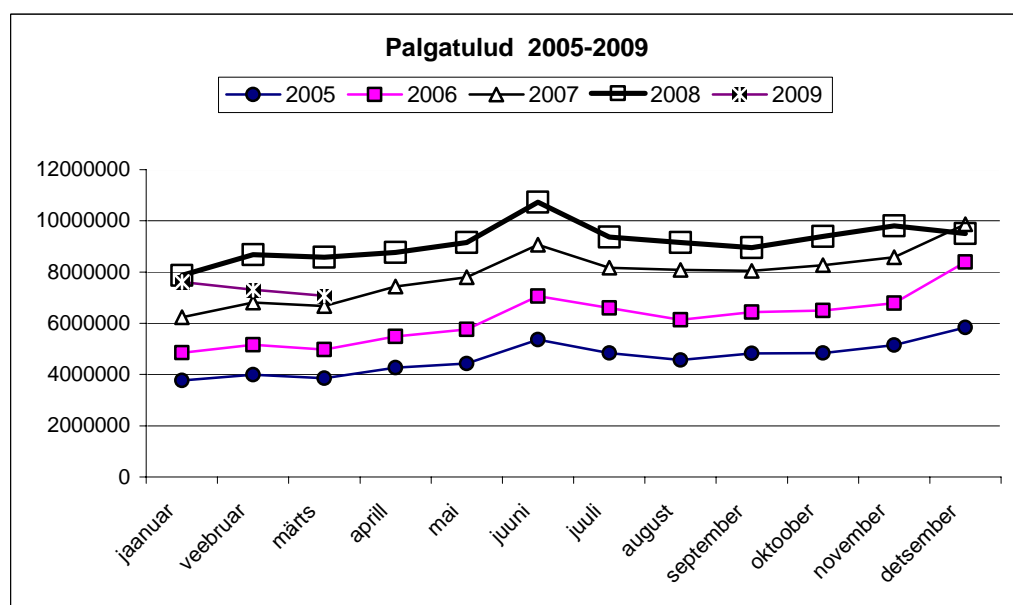
Joonis 1

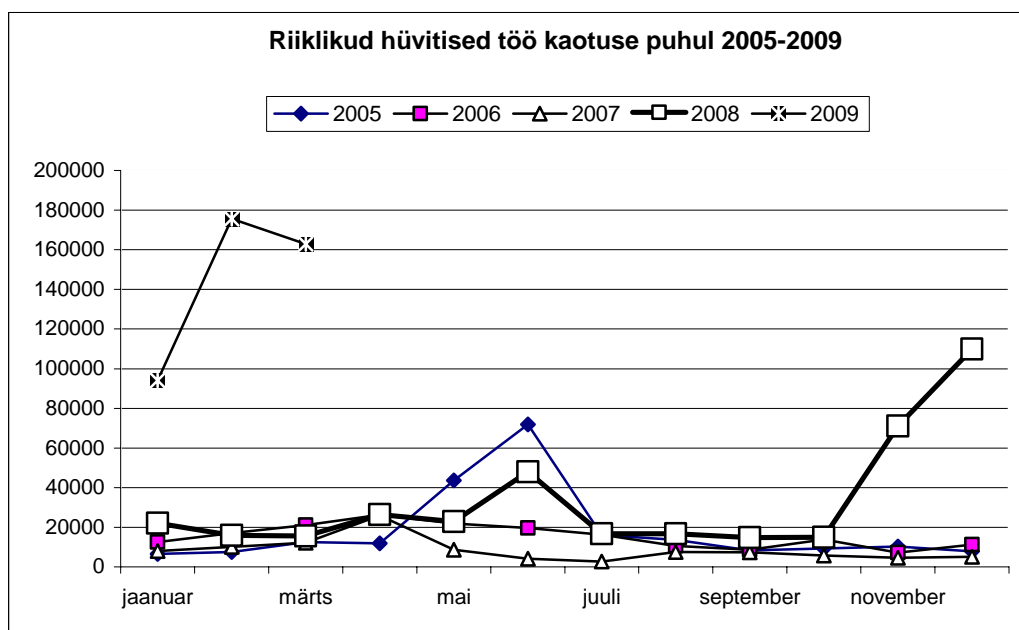
Joonis 2

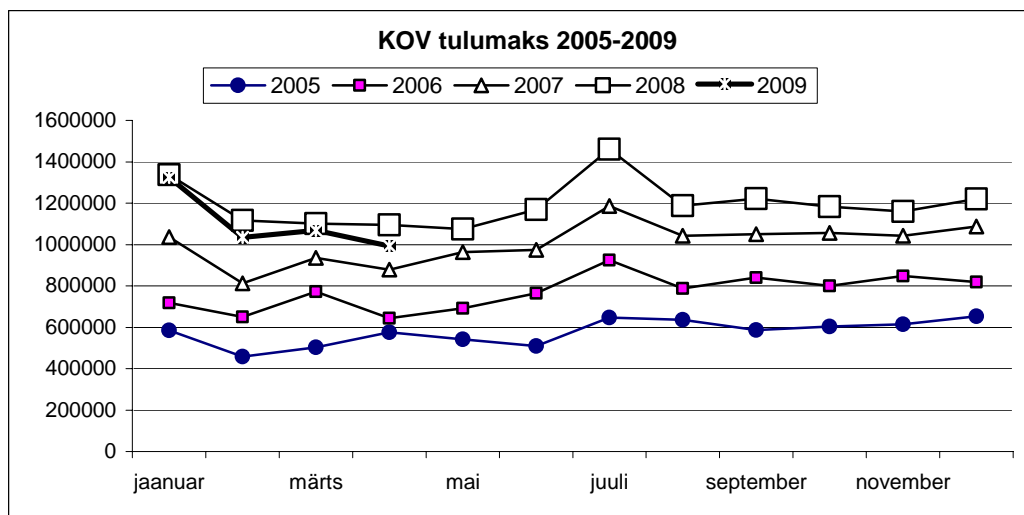
Joonis 3

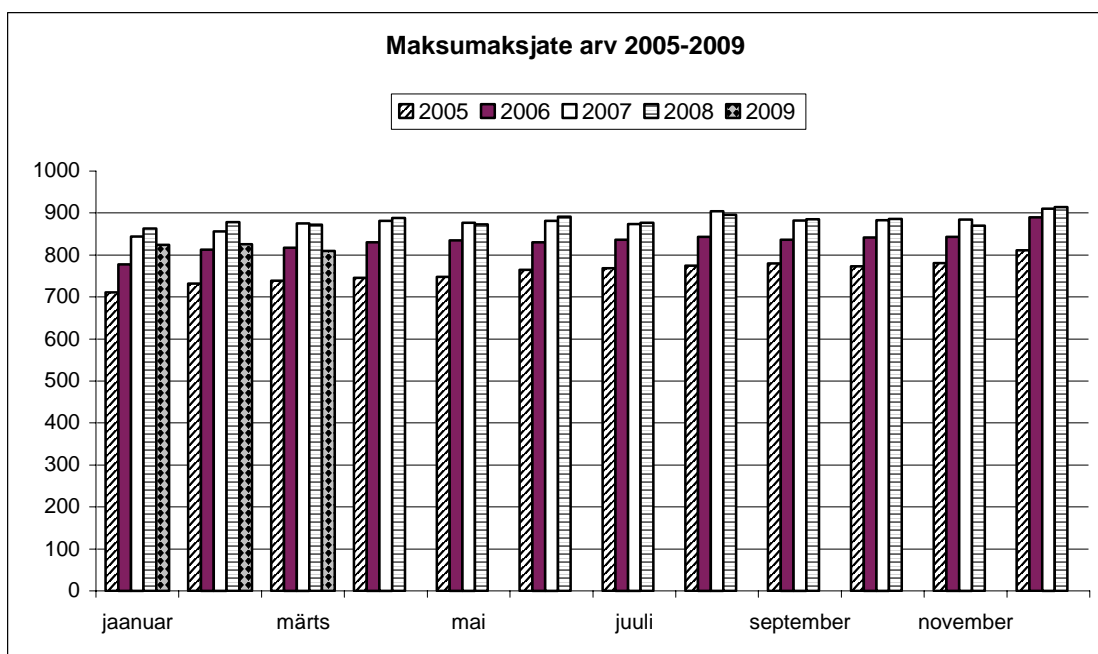
Joonis 4

Joonis5

Joonis 6

5.3.4 Paide valla põhilised finantsnäitajad 2004-2008

(ülevaates on kasutatud Rahandusministeeriumi analüüse)

Paide valla põhilised finantsnäitajad on viimastel aastatel olnud väga head. 2008. aastal oli küll eelarve defitsiit 5,4% - see tähendab, et kulud ületasid tulusid, kuid põhjuseks oli suur ületulev jääk, millest enamuse moodustasid sihtotstarbelised assingneeringud.

2004.-2008. a. keskmisena oli eelarve ülejääk 3,1%. Kontrolli all on kogu aeg olnud ka võlad: 2003.a. oli võlakoormus puhastatud eelarvest 27,0%, 2004.a. 30,1%, 2005.a. 40,8%, 2006.a. 29,3%, 2007.a. 18,8% ning 2008.a. 11,1%. Laenude tagasimakse protsendid olid: 2003 - 8%, 2004 - 0%, 2005 - 0%, 2006 - 5%, 2007 - 8% ning 2008 - 6%. Tagasimaksede puudumine 2004 ja 2005 oli tingitud väga suurest investeeringumahust põhivarasse, koormuse hajutamiseks algasid võetud laenude tagasimaksed 2005.a.

Investeeringud põhivaraase protsendina puhastatud eelarvest olid järgmised: 2004 - 29%, 2005 - 36%, 2006 - 5%, 2007 - 11% ning 2008 - 24%. Head on olnud ka likviidsusnäitajad (ehk siis raha reaalne olemasolu arvel): 2004 -15.4%, 2005 - 13,4%, 2006 - 13,5%, 2007 - 28,5% ning 2008 - 27,4%.

5.3.5 Paide valla finantsraport 2008

Allpool toodud väljavõte Rahandusministeeriumi poolt kostatud finantsraportist.

Üldstatistika		Reiting	Finants	Areng
Elanike arv:	1 868	Omaavalitsus:	18 (hea)	3 (keskmine)
Arvestuslik tulu elaniku kohta:	6 067	Grupp:	10 (keskmine)	3 (keskmine)
Grupp:	keskmine vald	Riik:	11 (keskmine)	4 (hea)
Maakond:	Järva	(vahemik)	(2-20)	(0-6)

Nõrkused:

- Elanike arv on vähenenud perioodil 2003-2009 kokku 5,1%. Elanike arvu jätkuv langus pidurdab omaavalitsusüksuse tulubaasi kasvu ning üldist arengut.

Tugevused:

+ Maksumaksjate arv on perioodil 2002-2008 suurenenud kokku 20,7%. Maksumaksjate arvu sedavõrd suur kasv iseloomustab tugeva potentsiaaliga omaavalitsusüksust.

* Eelarve puhastulude keskmine kasv perioodil 2002-2008 oli 11%. Puhastulude kiire kasv tõstab omaavalitsusüksuse arengusuutlikkust ning võimaldab pakkuda elanikele mitmekülgsemalt kvaliteetseid teenuseid.

* Arvestuslike tulud (tulumaks, maamaks, ressursimaks) elaniku kohta perioodil 2003-2008 moodustasid 99% Eesti keskmisest. Põhiliste omavabatulude suurus elaniku kohta näitab omaavalitsusüksuse võimekust ilma toetusteta hakkama saada.

+ Kuludest 10,7% on suunatud perioodil 2003-2008 omavahendites investeringuteks. Investeringute suur osakaal kuludest iseloomustab arengusse panustavat omaavalitsusüksust.

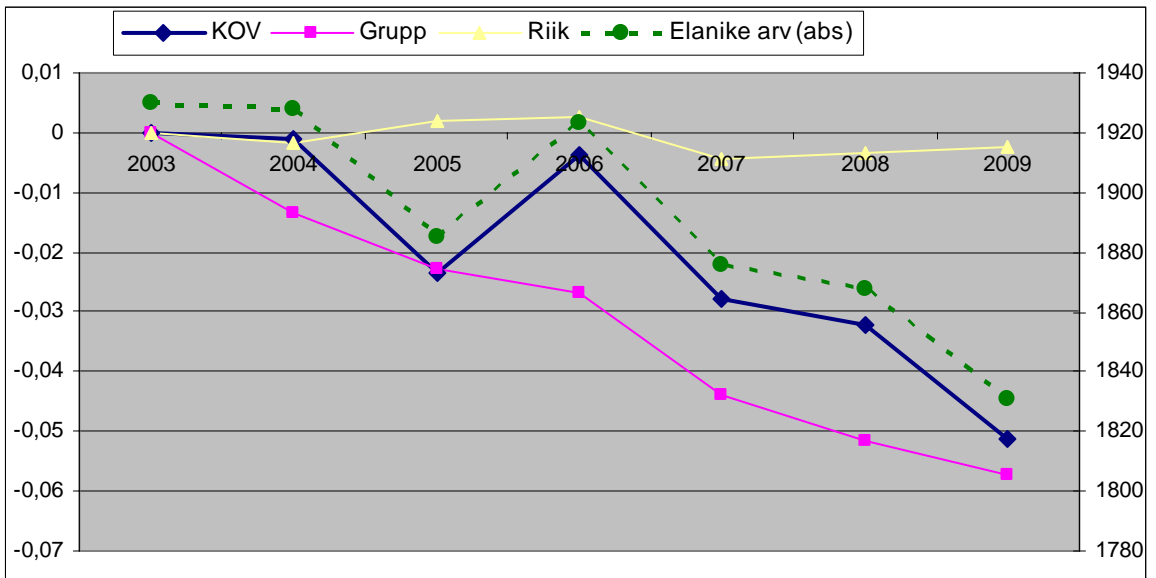
+ Omafinantseerimisvõimekus on perioodil 2003-2008 olnud 1,17. Kõrge omafinantseerimisvõimekus näitab, et omaavalitsusüksus on võimeline jooksvate kulude kõrvalt panustama ka arengusse ning tagama oma varade säilimise.

+ Võlakoormus moodustas 2008. aasta lõpu seisuga 11% puhastatud eelarvest. Madal võlakoormus võimaldab omaavalitsusüksusel suuremate projektide teostamist laenuvahendite arvelt.

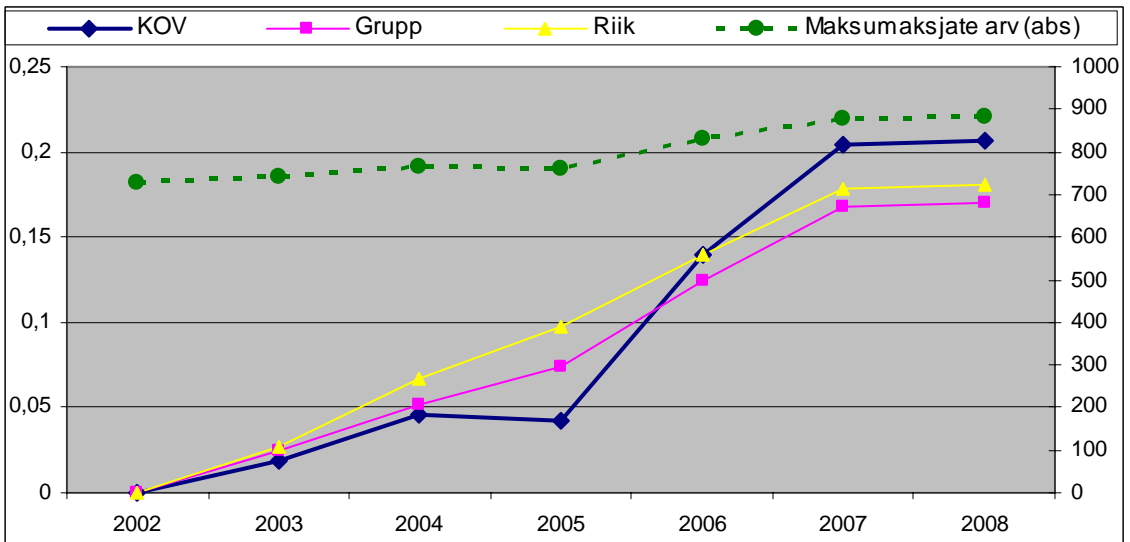
+ Omaavalitsusüksuse eelarve on perioodil 2003-2008 olnud ülejäägis (3,8% puhastatud eelarvest). Ülejäägiga eelarve iseloomustab hea finantsdistipliiniga omaavalitsusüksust.

+ Omaavalitsusüksuse likviidsed vahendid on moodustanud perioodil 2003-2008 keskmiselt 16% puhastatud eelarvest. Kõrge likviidsus näitab, et omaavalitsusüksusel on kogunenud mõningasi ressursse ka investeringute teostamiseks või hoiustamiseks.

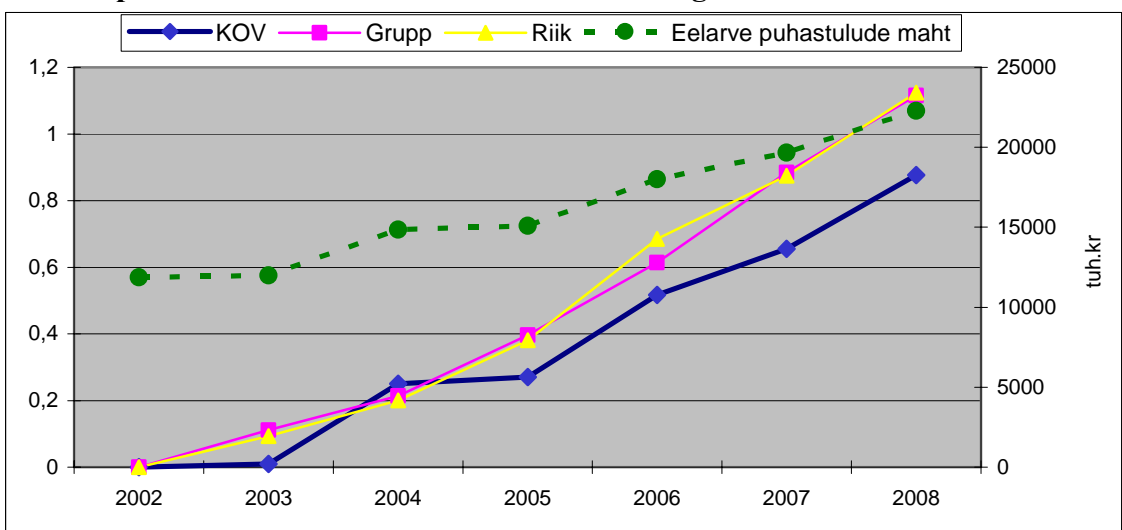
Elanike arvu muutus võrreldes 2003. aastaga

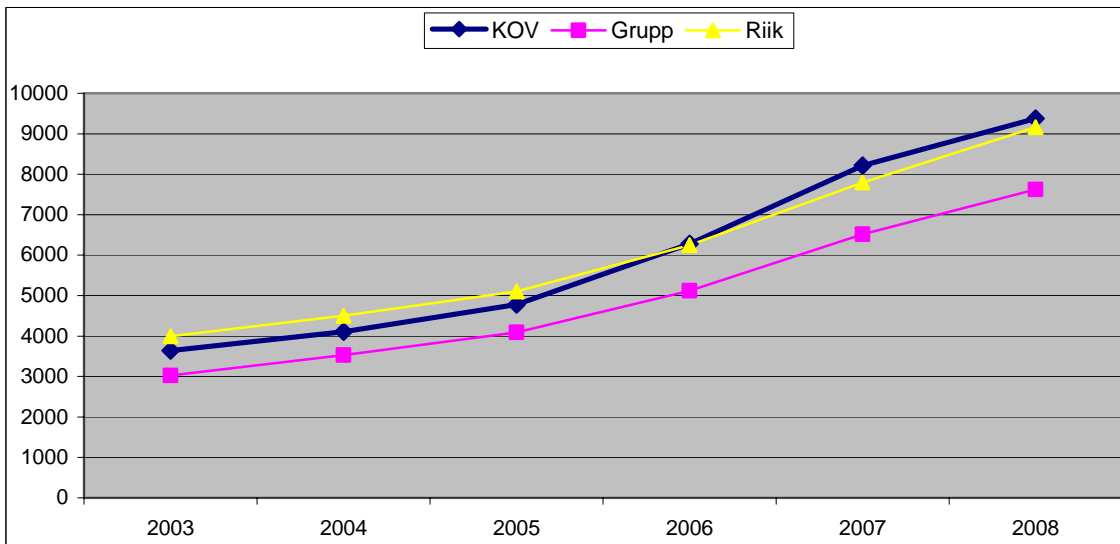
Maksumaksjate arvu muutus võrreldes 2002. aastaga

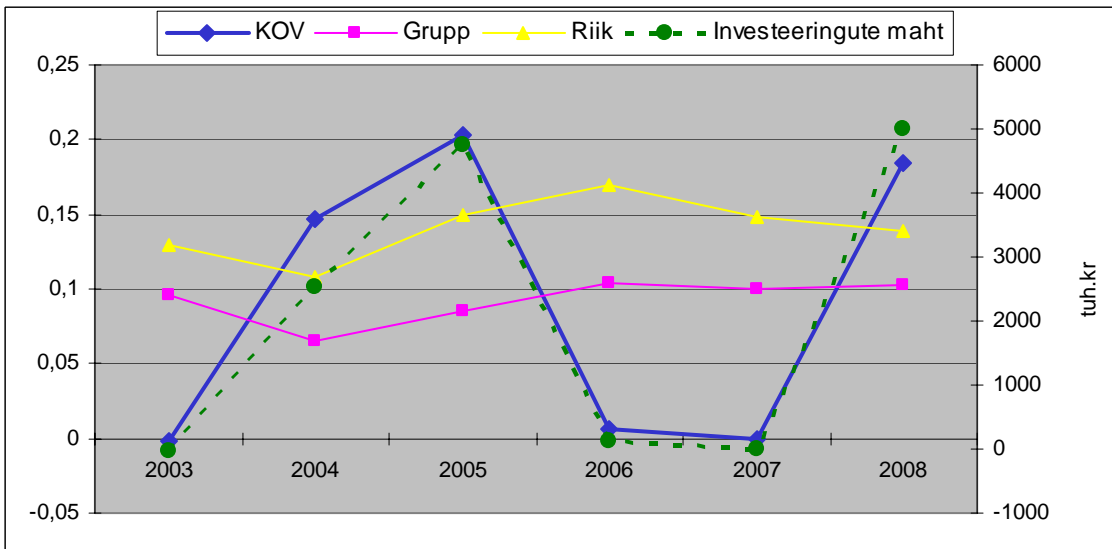
Eelarve puhastulude muutus võrreldes 2002. aastaga

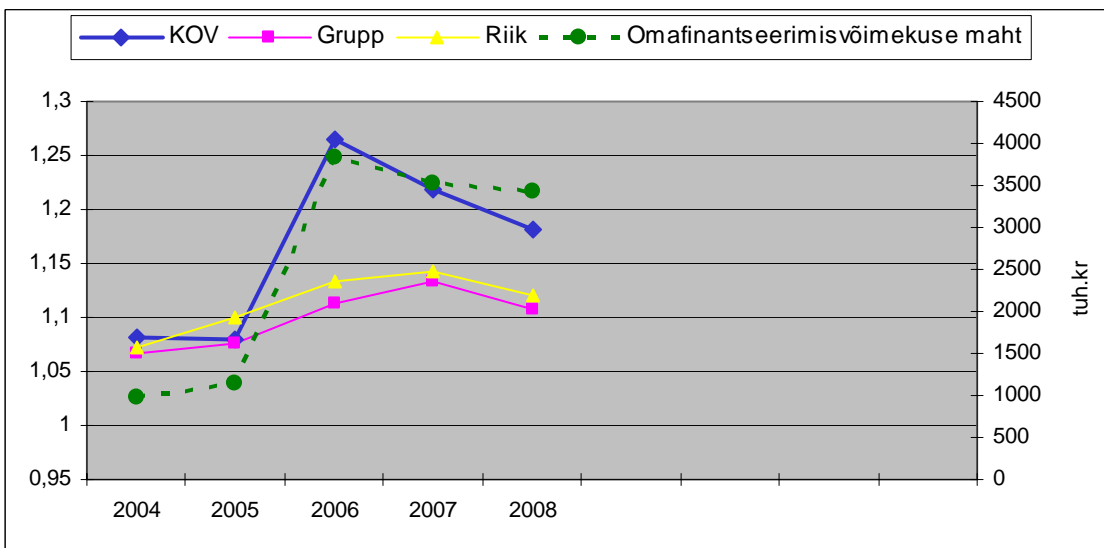
Arvestuslikud tulud (tulumaks, maamaks, ressursimaks) elaniku kohta kroonides

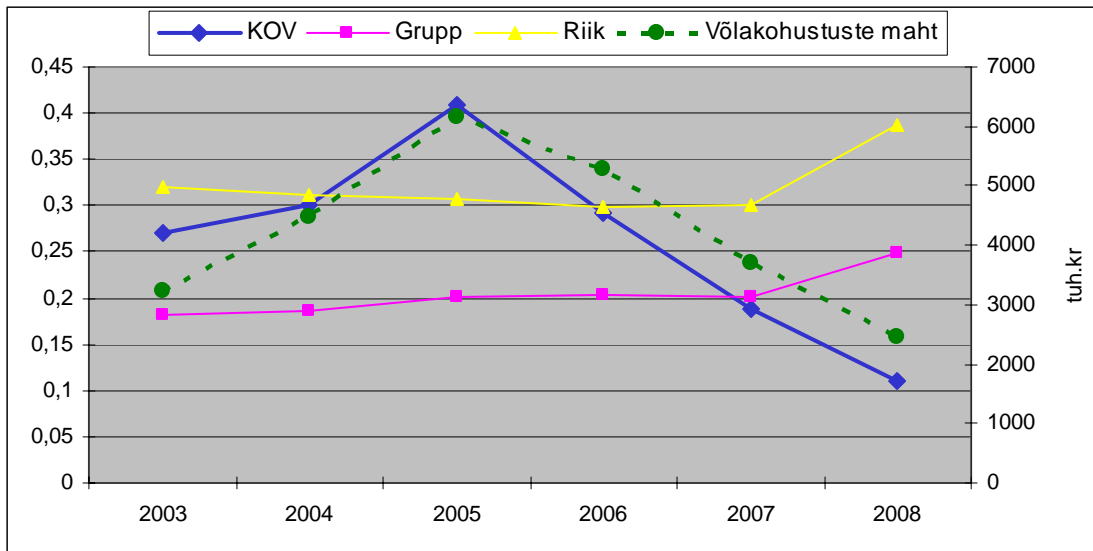
Omavahenditest tehtud investeeringute osakaal kuludes

Omafinantseerimisvõimekus (võimekus teha investeeringuid ja kapitalikulusid)

Võlakoormus

Omavalitsusüksuse eelarve täitmine 2004-2008 (tuhandetes kroonides)

Omavalitsuse eelarve	2004	2005	2006	2007	2008
Põhitegevuse tulud KOKKU	13 046	15 342	18 263	19 618	22 192
Põhivabatulud	11 428	12 877	16 155	18 350	20 299
Sihtotst. toetus jooksvateks kuludeks	197	612	317	123	451
Muud tulud	1 421	1 854	1 790	1 144	1 443
Põhitegevuse kulud KOKKU	-12 063	-14 201	-14 439	-16 096	-18 769
Puhastatud kulud	-11 867	-13 590	-14 122	-15 973	-18 318
Jooksvad kulud sihtots. eraldistest	-197	-612	-317	-123	-451
Põhitegevustulem (aastane omafinantseerimisvõimekus)	983	1 141	3 823	3 522	3 423
Investeermistegevus	-642	-4 548	-216	-36	-4 615
Saadud siht.toetused investeering.	2 450	4 339	1 322	3 651	3 079
Investeeringud sihtots. eraldistest	-2 450	-4 339	-1 322	-3 651	-3 079
<i>sh tehoiuinvesteeringud toetustest</i>	-380	-561	-1 022	-1 543	-2 329
Investeeringud omavahenditest	-2 516	-4 759	-111	5	-4 998
Tulud varade müügist	1 800	350	50	23	232
Intressitulud	201	2	16	138	313
Olemasol. kohustuste intressimaksed	-126	-142	-171	-203	-163
Uute kohustuste intressimaksed	-	-	-	-	-
Eelarve ülejääk/puudujääk	341	-3 407	3 608	3 486	-1 192
Finantseerimistehingud	-341	3 407	-3 608	-3 486	1 192
Finantskohustuste vähenemine (-)	-1 427	-2 427	-2 435	-1 572	-1 230
Finantskohustuste suurenemine (+)	2 662	4 097	1 469	0	0
Muutus kassas ("-" suurenemine)	-1 585	1 737	-2 642	-1 913	2 422
Rahavoo ülejääk	0	0	0	0	0
Kassa saldo aasta lõpu seisuga	2 527	789	3 431	5 345	2 923

Võlakohustused	2004	2005	2006	2007	2008
Kohustused kokku	4 477	6 151	5 269	3 695	2 463
Olemasolevad võlakohustused	4 477	6 151	5 269	3 695	2 463
Võetavad võlakohustused	-	-	-	-	-
Võlakoormuse %	30,1%	40,8%	29,3%	18,8%	11,1%
Eelarve ülejäägi/puudujäägi %	3,3%	-32,8%	21,7%	22,0%	-6,4%
5 aasta ülejääk/defitsiit	-	-	-	26,5%	13,3%

Võimekus	2004	2005	2006	2007	2008
Omafinantseerimisvõimekus	983	1 141	3 823	3 522	3 423
Võimekuse muutus	-	-	-	-	-

Varade müük	1 800	350	50	23	232
KOKKU jooksev võimekus	2 783	1 491	3 874	3 545	3 655
sh vaba jooksev võimekus	-	-	-	-	0
Vaba võlakooimus	4 433	2 898	5 538	8 099	10 909
Kassa	941	2 527	789	3 431	5 345
KOKKU lisaraha võimekus	5 374	5 425	6 327	11 530	16 254

Eeldused	2004	2005	2006	2007	2008
Põhitegevustulude muutus	-	17,6%	19,0%	7,4%	13,1%
Põhitegevuskulude muutus	-	17,7%	1,7%	11,5%	16,6%
Investeeringud omavahenditest	2 516	4 759	111	-5	4 998
Varade müük	1 800	350	50	23	232
Uute kohustuste maksegraafik (10 a.)	-	-	-	-	-
Omafinantseerimisvõimekus	1,08	1,08	1,26	1,22	1,18

5.4 EHITUSTEGEVUS

Ehitustegevus 2008.aastal Paide valla territooriumil suurenes igas valdkonnas. Paide Vallavalitsuse bilansis olevatel objektidel tehti alljärgnevaid ehitus töid:

- *Tarbja LAK-is renoveeriti söökla ja kodanikukeskuse ruumid.
- *Põhjaka vanurite maja sansõlmes lõpetati remont tööd.
- *Anna VAM-is soojustati välisfassaad ja vundament.
- *Sargvere LAK-is vahetati välja peamagistraalveetoru.
- *Sargvere mõisas krohviti vundamenti ja parandati mõisa sissepääsu katust.

2008.aastal anti Paide vallas kokku välja 100 ehitisi puudutavat korraldust (sulgudes 2007.aasta ja 2006. aasta).

Projekteerimistingimused:	14	(17;19)
Väikeehitise kirjalik nõusolek:	7	(2;4)
Hoone reaalosadeks jagamine:	0	(2;2)
Ehitusload:	59	(54;23)
Kasutusload:	18	(26;22)
Parim hinnapakkumine	2	

Paide Vallavalitsuse 2008.aasta ehitusvaldkonna parimad koostööpartnerid olid Mündi Arendus OÜ, Paide EKE PROJEKT OÜ ja Tafrix OÜ.

5.5 PLANEERINGUD

5.5.1 Planeeringute algatamine ja kehtestamine 2008.aastal

2008. aastal algatati 5 detailplaneeringut

- Kaasiku maaüksuse detailplaneering VVO nr 39 26.06.2008
- Kruusaaugu kinnist detailplaneering VVO nr 20 27.03.2008
- Preeria detailplaneering VVO nr 44 25.09.2008
- Ristivälja kinnistu detailplaneering VVK nr 401 27.06.2008
- Pansionaadi VVO nr 31 29.05.2008

2008. aastal kehtestati 7 detailplaneeringut

- Jõeääre detailplaneering VVO nr 33 29.05.2008
- Männi kinnistu osaline detailplaneering VVO nr 34 29.05.2008
- Taba kinnistu detailplaneering VVK nr 253 21.04.2008
- Mäo kolmnurga detailplaneering VVO nr 27 24.04.2008
- Lõigendi maaüksuse detailplaneering VVO nr 32 29.05.2008
- Peetrimäe kinnistu osa-ala detailplaneering VVK nr 254 21.04.2008
- Laasi 12 ja 13 kruntide detailplaneering VVK nr 15 07.01.2008

Koostamisel on **Paide valla üldplaneering aastani 2015**, mis algatati Vallavolikogu otsusega nr 14 21.05.1998. Üldplaneeringu koostamisega kaasneb strateegiliste keskkonnamõtjude hindamine. Uue üldplaneeringu koostaja on Aarens Projekt OÜ.

* VVK – Vallavalitsuse korraldus
VVO – Vallavolikogu otsus

5.5.2 Kehtestatud planeeringud seisuga 31.12.2008

Jrk nr	Planeeringu nimetus / koostaja	Staatus	Vallavolikogu otsus (VVO) või vallavalitsuse korraldus (VVK)
1	Üldplaneering I etapp / RE Eesti Maauuringud	Kehtiv osaliselt	VVO 28.03.1996 nr 15
2	Mäo-Sillaotsa osa-üldplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVO 19.07.2006 nr 39
3	Viraksaare AK planeerimise ja hoonestuse projekt / RPI "Eesti Maaehitusprojekt"	Kehtiv osaliselt	VVO 23.11.2000 nr 78
4	Tarbja küla generaalplaan / RPI "Eesti Maaehitusprojekt"	Kehtiv osaliselt	VVO 23.11.2000 nr 78
5	Kriilevälja küla ühisvee ja kanalisatsiooni trasside rajamine ja liikluskorraldus / OÜ Paide EKE Projekt	Kehtiv	VVO 29.05.2003 nr 8
6	Eivere mõisa osaline detailplaneering / Enel-Katrin Vaher	Kehtiv	VVO 26.01.2006 nr 1
7	Lepa kinnistu detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 22.11.2006 nr 373
8	Arengu maaüksuse detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 13.02.2006 nr 44
9	Mäo keskuse detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 11.12.2006 nr 425
10	Mündi paisjärve maa-ala detailplaneering / Arhitektuuribüroo R.A.E.OÜ	Kehtiv	VVO 27.04.2000 nr 30
11	Purdi veski ma-ala detailplaneering / Marek Mitri	Kehtiv	VVO 25.04.2002 nr 19
12	Sakreti kinnistu detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 28.03.2006 nr 112
13	Kristjani kinnistu detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 01.11.2005 nr 363
14	Alliksoone maaüksuse detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 23.08.2005 nr 268

15	Vana-Veski kinnistu detailplaneering / OÜ Paide EKE Projekt	Kehtiv	VVO 08.07.2002 nr 38
16	Ave kinnistu detailplaneering /Paide Vallavalitsus	Kehtiv	VVO 25.10.2001 nr 68
17	Rabanurga kinnistu II ja III maaüksuse detailplaneering / OÜ Paide EKE Projekt	Kehtiv	VVK 20.06..2005 nr 208
18	Kaarlimõisa maaüksuse detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVO 30.06.2005 nr 41
19	Laasi kinnistu detailplaneering /Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 19.12.2005 nr 436
20	Kadaka katastriüksuse detailplaneering / Arhitektuuribüroo R.A.E OÜ	Kehtiv	VVK 20.06.2005 nr 207
21	Matsi kinnistu detailplaneering / Arhitektuuribüroo R.A.E. OÜ	Kehtiv	VVK 27.08.2007 nr 290
22	Ristmiku detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 11.12.2006 nr 426
23	Männimetsa kinnistu detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 11.06.2007 nr 210
24	Lageda kinnistu detailplaneering / AarensProjekt OÜ	Kehtiv	VVK 22.06.2007 nr 241
25	Põhjaka ja Teemaja kinnistute detailplaneering / Arhitektuuribüroo R.A.E.OÜ	Kehtiv	VVO 08.07.2002 nr 39 VVO 20.06.2005 nr 52
26	Tootmise maaüksuse detailplaneering / Aarens Projekt OÜ	Kehtiv	VVK 20.06.2005 nr 209
27	Jõeääre detailplaneering	Kehtiv	VVO 29.05.2008 nr 33
28	Männi kinnistu osaline detailplaneering	Kehtiv	VVO 29.05.2008 nr 34
29	Taba kinnistu detailplaneering	Kehtiv	VVK 21.04.2008 nr 253
30	Mäo kolmnurga detailplaneering	Kehtiv	VVO 24.04.2008 nr 27
31	Lõigendi maaüksuse detailplaneering	Kehtiv	VVO 29.05.2008 nr 32
32	Peetrimäe kinnistu osa-ala detailplaneering	Kehtiv	VVK 21.04.2008 nr 254
33	Laasi 12 ja 13 kruntide detailplaneering	Kehtiv	VVK 07.01.2008 nr 15

6. SOTSIAALHOOLEKANNE

6.1 SOTSIAALHOOLEKANNE 2008

Vanaduspensionäride jaotus piirkonniti

KÜLA	Mehed	Naised	Mehi külas	Naisi külas
Anna	5	13	59	54
Eivere	2	3	24	29
Kirila	-	1	7	4
Korba	5	11	12	17
Kriilevälja	7	18	40	44
Mustla	3	5	23	18
Mustla-Nõmme	-	3	13	12
Mäeküla	3	9	12	16
Mäo	8	9	45	31
Müüdi	5	12	54	41
Nurme	2	3	15	11
Nurmsi	9	10	53	41
Ojaküla	3	2	7	5
Otiku	4	5	22	13
Pikaküla	2	9	33	42
Prääma	1	4	15	12
Puiatu	6	7	28	15
Purdi	4	3	24	20
Sargvere	16	26	135	131
Seinapalu	6	2	13	7
Sillaotsa	6	12	29	33
Suurpalu	3	11	40	40
Sõmeru	1	4	9	15
Tarbja	17	34	176	147
Valgma	6	12	26	22
Veskiaru	2	2	7	3
Viraksaare	11	11	42	33
Võõbu	1	1	4	5
KOKKU	138	242	967	861

- Aravete Tervise-ja Hooldekeskuses 1 vanur
- Põhjaka vanurite majas elab 4 vanurit
- Pärnu Internaatkoolis õpib 1 laps
- Järvamaa Lasteabikeskuses on 3 last
- Türi Toimetulekukoolis õpib üks laps.
- Ristipalo Pansionaadis 2 vanurit
- Eestkostel 5 last
- Lahmuse Eriinternaatkoolis õpib 1 laps
- Koeru valla perelastekodus on 3 last

Sündmused:

- Anna Vaba Aja Majas toimus koduste laste jõulupidu
- Toimus memme-taadi jõulupidu Anna Vaba Aja Majas, külakosti pakkus Toomas Anni.
- Jõulupakid koolieelikutele ja pensionäridele.
- Valla pensionärid võtsid osa maakondlikust pensionäride päevast, huumoripäevast ja jõulupeost Paide Kultuurikeskuses.

- Osaleti puuetega inimestele korraldatud päevadel.
- Oktoobris toimus Tarbja Lasteaed –Algkoolis Paide valla kodaniku tunnistuse kätteandmise üritus.
- Paide valla ja Jõgeva valla ühine lastelaager Tarbjal.

6.2 SOTSIAALTOETUSED

2008.a. oli üksi elava täiskasvanud inimese toimetulekupiir 1000 krooni kuus, teiste pereliikmete koefitsient oli 0,8 ehk 800 krooni.

Toimetulekutoetust saanud perekondade jaotus toetuse saamise kordade järgi

Kordade arv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Perede arv: 2001:48	4	8	6	7	2	4	2	2	-	4	2	7
2002 :33	5	3	2	3	4	3	1	1	1	1	1	8
2003 :26	3	3	5	-	4	2	-	2	1	1	-	5
2004 :15	3	1	2	-	2	2	1	-	-	1	-	3
2005 :10	2	-	2	1	1	1	-	-	-	-	2	1
2006 :8	3	1	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-
2007 :2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 :3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.3 TÖÖTUD

6.3.1 Töötute jaotus külade lõikes

KÜLA	MEHED	NAISED	KOKKU
Anna	3	3	6
Eivere	1	5	6
Kriilevälja	4	2	6
Kirila	1	-	1
Müнди	2	2	4
Mäo	1	3	4
Mustla-Nõmme	1	-	1
Mustla	-	2	2
Nurmsi	1	4	5
Nurme	1	-	1
Purdi	2	1	3
Prääma	1	-	1
Puiatu	1	-	1
Pikaküla	-	1	1
Otiku	3	1	4
Sargvere	2	8	10

Sillaotsa	2	1	3
Tarbja	5	10	15
Valgma	2	-	2
Viraksaare	2	2	4
KOKKU	35	45	80

6.3.2 Töötute jaotamine hariduse järgi.

	Algharidus	Põhiharidus	Keskharidus	Kesk-eriharidus	Kõrgemharidus
Naisi	1	20	19	5	-
Mehi	1	11	14	7	2

6.3.3 Töötute jaotumine vanuse järgi

	16-24 a	25-49 a	50-63 a
Naisi	9	29	7
Mehi	7	17	11

6.3.4 Töötute jaotus perioodi pikkuse järgi (1-12 kuud)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Naised	14	5	5	3	6	2	-	3	-	2	3	2
Mehed	10	12	5	4	1	1	1	-	-	-	-	1

7. HARIDUS

7.1 LASTEAED-ALGKOOLID 2007/2008 õppeaastal

7.1.1 Sargvere Lasteaed-Algkool

Juhataja: Mare Tõnisson

Laste arv	Rühmade arv	Klassi-komplekte	Lõpetas algkooli	1.klassi 2008
25	2	3 liitklassid 3.-4. ja 5.-6.	4	6

Kooli moto on: Ela tervislikult.

Lasteaed-Algkooli teeb omanäoliseks draamapedagoogika rakendamine ning saalihoki, millega on hõivatud enamik nii kooli- kui lasteaialastest. Samuti on kõigil õpilastel võimalus osa võtta pikapäevarühma tegemistest. Käiakse ujumas ja kõigile pakutakse huvitegevust. Huviringides tegutses 24-st õpilasest 20.

Tegutsevad huviringid:

- Arvutiring - Urve Salm
- näitering - Anne Treial
- ansambli- ja solistide ring - Eve Martjak
- peotantsuring ja vene keele ring

Tähtsamad üritused:

- Traditsioonilised lasteaed-alkkooli ühisüritused on
- kevadised ja sügisesed spordipäevad, sõbrapäev
- lauluvõistlus „Kikerikii”
- jõulude-eelne päkapikunädal piparkoogi- ja laadapäevaga.
- Ühised õppesõidud toimusid Tallinna Muusika- ja Teatrimuuseumi ning A.H.Tammsaare talumuuseumi
- Lasteaiarühmade lavastuslikud peod erinevatel tähtpäeval 3-4 korda õppeaastas on vanemate poolt kõrgelt hinnatud, samuti kevadine väljasõit koos peredega. Karneval koos Tarbja lasteaiaiga toimus sedakorda Sargveres.
- Kooli tähtsaim üritus on kevadpidu, mille raames toimub laste loovtööde näitus, tänatakse osavõtlikke ja tublisid lapsevanemaid ning õpilasi.
- Oivikute kevadine preemiaekskursioon toimus Tartu teaduskeskusesse AHHAA.
- Kõik õpilased käisid õppeekskursioonil Sagadi loodusradadel ja Palmse mõisapargis.
- 6.kl tegi ekskursion Saaremaale.

Osavõtt maakondlikest ja vabariiklikest üritustest:

- Maakondlikul joonistusvõistlusel teemal „Vana ja huvitav minu kodukohas” tunnustas žürii õpilaste Mariliis Metsvaht ja Artur Hint töid.
- Rahalise preemia vääriliselt osaleti Vanapaber 2008 kampaanias.
- Järvamaa 3.-4. klasside õpioskuste olümpiaadil saavutati 17 koolivõistkonna seas 6. koht. Võistkonda kuulusid õpilased Ott Sulbi, Erki Kasela, Brenda Metsvaht ja Anna-Liisa Jürgen, neid juhendasid õp Anne Metsaar ja Urve Salm
- Osa võeti maakondlikust saksa keele päevast, informaatikaolümpiaadist ja interneti keskkonnas toimunud vabariiklikust loodusviktoriinist.
- vabariiklikul koolisööklate konkursil tunnustati Sargvere Lasteaed-Algkooli head tööd laste toitlustamisel

Tublimad õppurid :

1. kl õpilased: Öne-Ly Toomsalu, Markus Müller, Sandra Metsvaht ja Taavo-Tamur Tubli
3. kl õpilane Raigo Lokotar
4. kl õpilased Anna-Liisa Jürgen ja Ott Sulbi
6. kl õpilane Anni Ammer

Pedagoogid:

Nimi	Õpetatavad ained	Haridus	Ped. staaz
<u>Õpetajad:</u>			
1. Elve Kask	saksa keel	kõrgem	51
2. Taiga Laur	keh.kasv, ajalugu	kõrgem	21
3. Eve Martjak	muusika	kõrgem	3
4. Anne Metsaar	klassiõpetaja, tööõpetus	kõrgem	16
5. Urve Salm	matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunstiõpetus	kõrgem	18
6. Anne Treial	klassiõpetaja	kesk-eri	22
7. Mare Tõnisson	inglise keel	kõrgem	33

<u>Lasteaiaõpetajad:</u>		kesk-eri	19
1. Koidu Ansberg		kesk-eri	28
2. Sirje Uusmaa		kesk-eri	22
3. Leili Simson			

7.1.2 Tarbja Lasteaed-Algkool

Juhataja: Helle Külljastinen

Laste arv	Rühmade arv	Klassi kompl.	Algkooli lõpetas	1. klassi 2008
25	2	3	1	6

Tähtsamaid sündmusi ja üritusi koolis ja lasteaias:

Nädalased temaatilised üritused:

- õuesõppenädalad (sügisel ja kevadel)
- juurviljanädal
- raamatunädal
- jõulunädal
- rahvusnädal
- õpetajate päev
- maja sünnipäev
- jõulupidu lastevanematega
- sõbrapäev
- vabariigi aastapäevale pühendatud loomingupäev
- vastlapäev Aegviidus koos loodusprogrammiga "Jälgede salakiri"
- emadepäevatervitus emadele ja vanaemadele
- lasteaialaste lõpupidu koos vanematega
- ekskursioon Kihnu saarele
- kooli lõpupidu koos vanematega

Kiitusega lõpetanud:

KELLY-MARIIN SAAG 1.klass
 ARTO ROO 2.klass
 STINA –ELIZA SILD 2.klass
 SILVI ARRO 2.klass

Õpilaste osavõtt vabariiklikest ja maakonna õpilasüritustest:

- * Päästeameti poolt korraldatud omaloominguliste kirjutiste võistlusel tunnistati 2. klassi õpilase Kaspar Sipelga luuletus I koha vääriliseks
- * Järvamaa laulu- ja tantsupeol osales mudilaskoor ja esimest korda ka rahvatantsurühm

Pedagoogid :

Nimi	Õpetatavad ained	Haridus	Ped. staaž
<u>Õpetajad:</u>			
1. Leili Mäeots	algõpetus, inglise. k.	kõrgem	47
2. Anne Paap	algõpetus	kesk-eri	35
3. Taavi Tikerpalu	kehal. kasv.	kõrgem	7
4. Malle Nööp	muusikaõpetus	kõrgem	18
5. Helle Külljastinen	algõpetus	kõrgem	23
<u>Lasteaiaõpetajad:</u>			
1. Ingrid Härma		kesk	-
2. Kersti Mandre		kesk-eri	19
3. Külli Uibu		kõrgem	29
4. Kersti Morel		kesk-eri	10

Tegutsevad huviringid:

- * näitering - Anne Paap
- * inglise keel - Leili Mäeots
- * koorilaul - Malle Nööp
- * rahvatants - Malle Nööp
- * ujumine - Taavi Tikerpalu
- * kergejõustik - Taavi Tikerpalu
- * arvutiõpe - Kersti Morel

8. KULTUUR

Tähtsamad sündmused vallas 2008

- 21.veebruaril Eesti Vabariigi 90.aastapäevale pühendatud pidulik kontsert-aktus Sargvere mõisas. Esinesid Paide Muusikakooli õpilased.
- 04.aprillil Paide valla 69.sünnipäevapidu Sargvere LAK-i saalis
- 09.mail Paide valla laste lauluvõistlus “Kikerikii”
- 16.mail Súdamaa laste Lauluvõistlus Sargvere mõisas
- 11.juunil toimus Paide valla rahvale ekskursioon Ida-Virumaale
- 15.juunil osaleti Järva V Suvemängudel
- 25.juulil osaleti JOL-i suvepäeval Amblas
- 21.septembril toimus Matsimäe IV Rattamaraton
- 02.novembril Hingedepäeva üritused: Anna Kirikus Paide Meeskoori kontsert Sargvere mõisas loeng “Hingede rändest”
- 22.detsembril Eivere mõisas jõulu tänuvastuvõtt

8.1 ANNA VABA AJA MAJA

Juhataja Kaie Schilf

Anna Vaba Aja Maja on Anna piirkonna kultuurielu keskuseks. Majas on raamatukogu, avatud internetipunkt ja ruumid kultuuritööks. Toimuvad üritused erinevatele vanusegruppidele, näitused, õppepäevad jne. 2005.aastal avati Anna Vaba Aja Maja keldriruumides Anna noortetuba.

Huviringid ja kollektiivid:

- * Käsitööring - Piret Kreitsman
- * Line-tants Annas ja Tarbjal - Kaie Schilf
- * Tarbja Eakate klubi „Murumunad“ - Ulvi Part

Tähtsamad sündmused ja üritused:

- * 3.veebruar - Vastlapäeva tähistamine
- * 24.veebruar - Pidulik jumalateenistus Anna kirikus Eesti Vabariigi 90 sünnipäeva puhul
- * 17.aprill - Ühiskülastus Tartu Vanemuise teatrisse etendusele „Kõik aias“
- * 23.aprill - Jüripäeva tähistamine
- * 6.mai-18.juuni -Paide kunstniku Inge Saare tööde näitus
- * 1.juuni -Mereröövlite teemaline perepäev
- * 22.juuni -Jaanituli Vana- Veskil ansambliga „ERGO“
- * 6.juuli -Linetantsupäev Vana-Veskil
- * 2.november -Hingedepäeva kontsert Anna kirikus, esines Paide Meeskoo
- * 28.november -Vabadussõjas langenute mälestustahvli taasavamine Anna kirikus. Esines Paide Muusikakooli viiuldajate ansambel.
- * 28.nov.- 5.dets.- Anna käsitöötegija Elle Näppo õletööde näitu
- * 30.november -1.advendi tähistamine tulede süütamisega Anna küla jõulupuul. Esinesid kohalikud linetantsijad.
- * 27.detsember - Aastalõpu pidu Tarbja võimlas. Esinesid Koigi Kultuuriseltsi estraadiring „Tamsi tüdrukud” , kohalikud linetantsijad ja tantsuks mängis ansambel „GÜNF“.

8.2 SPORDIKLUBI “ SARGVERE “

Juhatusesimees: Jaan Sapp

Juhatuseliikmed: Taiga Laur, Anne Treial, Heinrich Raidoja, Tiit Uusmaa

2008 a. toimunud üritused

- 1.Sargvere talimängud
- 2.Lastekaitsepäeva rattaralli ja spordivõistlused
- 3.Jaanipäeva jõukatsumised (ühisüritus MES)
- 4.Korvpalliturniir „Vanad-noored“
- 5.Noorte töö-ja puhkelaager Sargveres
- 6.Saalihoki treeninglaager Koerus
- 7.Kuulitõuke õhtumiiting
- 8.Sargvere Cup saalihokis
- 9.Spordiklubi jõulupidu
- 10.Võrkpalliturniir „Tõrukse Kapp“
- 11.Matsimäe III. rattamaraton

Toimunud treeningud:

1. Naiste võimlemine	2 tundi nädalas
2. Laste pallimängud	4 tundi nädalas
3. Noormeeste ja meeste korvpall	2 tundi nädalas

Naiste võimlemistreeningutel oli hooaja lõikes keskmiselt kuus osalejat ning meeste korvpallis keskmiselt kaksteist osalejat.

Laste treeningud toimusid kahes grupis, eelkooliealised ehk siis lasteaialapsed ja kooliealised. Osalejaid lasteaia grupis keskel läbi 10-12, kooliealistel 7-8.

Tulemuslikkus:

2. koht meesveteranide Järvamaa MV võrkpallis
1. koht Järvamaa MV naiste saalihokis
3. koht Eesti MV naiste saalihokis Paide-Järva naiskonna koosseisus
- Sargvere noored osalesid Paide-Järva saalihokivõiskondade koosseisus ning saavutasid järgmiseid tulemusi: U-11 poisid Eesti karikavõitjad
U-13 poisid Eesti MV 3. koht
U-17 tütarlapsed Eesti MV 2. koht
U-19 tütarlapsed Eesti MV 1. koht

Teostatud projektid:

- Järvamaa Spordiliit
Osalemine ürituste sarjas „Liikumist ja sportimist harrastav Järvamaa“ üritusega „Tuju heaks ja põsed roosaks“
- Järva Maavalitsus
Alaealiste komisjon projekt „Sargvere töö- ja puhkelaager „Koduküla korda 2008“
- Paide vald
Kodanikualgatuslik projekt „Talvine spordipäev Valgehobusemäel“

8.3 PAIDE VALLA NOORTEKESKUS

Juhataja : Pille Saviste (alates 03.10.2007.a.)

Paide valla noortekeskus on valla noorsootööd koordineeriv ja korraldav asutus, mis pakub Paide valla erinevas vanuses noortele nende huvidele ja võimetele vastavat vaba aja tegevust ning aitab noortel kujuneda aktiivseteks ja hoolivateks ühiskonna liikmeteks. Noortekeskusel on 3 noortetuba, mis asuvad Tarbja Lasteaed-Algkooli majas, Sargvere Lasteaed-Algkooli majas ja Anna Vaba Aja Majas.

Noortejuhtidena töötavad :

Anna noortetoas alates 01.10.2005.a. Laine Hallika
Sargvere noortetoas alates 01.10.2006.a. Dorrys Aruoja
Tarbja noortetoas alates 01.01.2008.a. Pille Saviste

Tähtsamad tegevused ja üritused 2008.aastalÜhisüritused

* 2008.aasta olulisemad ühisüritused olid suvine projektilaager „Probleemideta suvi“, lauajalgpalli turniir ja aktiivsete noorte preemiareis Pärnusse. Lisaks osalesime „Teeme ära 2008“ prügikorjamisel ja Matsimäe III rattamaratonil.

* 11.-21.august toimumus suvine projektilaager, mis sai teoks tänu Järva Maavalitsusele ja Paide Vallavalitsusele. Laagris tegime heakorra –ja koristustöid, külas oli noorsoopolitsei, tutvusime valla suuremate tööandjatega (Jalax, Viking Window ja Sakret), korraldasime suure noortetubade vahelise võistluspäeva ja lustisime Vembu-Tembumaal.

* 2008.aasta augustikuus sai Paide valla noortekeskus Eesti Noorsootöö Keskuse projektiraames 3 uut kvaliteetset lauajalgpalli lauda ja 06.novembril toimus 1.noortevaheline lauajalgpalliturniir Sargveres. Igast noortetoast osales 4 osavamat lauajalgpallurit. Sel aastal osutusid parimateks Annabel Ville, Teri-Ann Part ja Arne Ville, kes said auhinnaks pitsakohviku kinkekaardid.

* 15.novembril käisime juba traditsiooniks saanud aktiivsete noorte preemiareisil. Seekord toimus reis Pärnusse, kus tutvusime MiniZoo asukatega, käisime Perona Vabaajakeskuses bowlingut mängimas, Tervise Paradiisi veemõnused nautimas ja külastasime Kaubamajakat. Preemiareisil osalesid 43 Paide valla aktiivsemat ja tublimat noort vanuses 7-22 eluaastat.

Sargvere noortetuba:

* 20.jaanuar - Piljardi- ja nooleviskevõistlus

* 29.jaanuar - Filmiõhtu popcorni ja Scary movie 3-ga

* 5.veebruar - Vastlapäev noortekas - viktoriin, ristsõna, torniladumise võistlus, joonistusvõistlus, nõõpvurri meisterdamine, kuklite söömine ja tee joomine

* 14.veebruar - Sõbrapäeva disko - Playbox, näomaalingud, disko, puhvet

* 18.märts - Munadepüha tähistamine - Munade värvimine, koksimine, söömine

* 30.märts - Sportlik pühapäev noortetoas - piljard, noolevise, kabe, munade ralli, puzzle, viktoriin

* Aprillis joonistasid noored pilte Paide valla sünnipäevaks teemal „ Paide vald- minu kodu”.

* 1.aprill - 15.aprill - Noortetoa logo konkurs (kujunda ise meie noortetoa logo. Teema ja kujundus on vabatahtlik). Võitjaks osutus Arlet Sarniku kujundatud logo.

* 17.aprill - Koristuspäev – Üheskoos noortetoa ja kooli ümbrus puhtaks

* 21.aprill - ujumine Paide Tervisekeskuses

* 27.aprill -,Liikumine on elu „-noortega ühine sportlik pühapäev Põhjaka mõisa juures, distants 7 km

* 30.aprillil - Noortetoa kõrgmood 2008- noorte endi poolt loodud riiete moeshow. Parima moelooja ja mannekeeni valimine. Parim mannekeen Anna-Liisa Jürgen, parim moelooja Brenda Metsvaht.

* 3 mai - „ Teeme ära 2008” – Teeme koos Eestimaa puhtaks ! osales 13 Sargvere noort + juhendaja

* 4.mai - osalesime Puhta Eesti Peol Tallinnas

* 6 mai - Emadepäeva meisterdused (kunstlilledega seinamaalid, puust raamidega)

* 1.juuni - Lastekaitsepäeva tähistamine koos kooliga

* 15.juuni - Osalemine Järva Suvemängudel

* 4.-8 august - Paide ja Jõgeva valla ühine suvelaager Tarbjal

* 11- 21.august - Paide valla lastelaager „ Probleemideta suvi”

* 21.septembril - osalemine Matsimäe III rattamaratonil

* 28.september - Noortetoa sünnipäev -rahvastepall suure pehme kummipalliga, sügispliltide joonistamine, svammisõda, pliiatsi- ja palliring, naerukoolituse mängu, üllatused

* 5.oktoober - Noortega ühiselt Paide- Türi Rahvajooksul osalemine

* 12.oktoober - Lauajalgpalli turniir

1. Heleri Müller 2. Hanno-Bert Merisalu 3. Martin Hammer 4.Ahto Lind

* 14.oktoober - külaskäik Koeru Noortemajja

* 16.oktoober - Maailma toidupäeva tähistamine

* 21.oktoober - Suur mängudeõhtu - Limbo, blokus, memo, viktoriin, ristsõna, noolevise

* 28.oktoober - Söögitegemine - friikartulid, muffinid, kook

* 6.november - Noortevaheline lauajalgpalli turniir

* 9.november - Isadepäeva kokkamisvõistlus noortetoas

- * 10.novembril - tähistasime ühiselt mardipäeva - kombed, mängud, meisterdamine, viktoriin
- * 15.november - Aktiivsete noorte preemiareis Pärnusse
- * 25.november - Võtsime kadrisid vastu
- * 7.detsember - Tõime tuppa jõulukuuse. Noortetoa kaunistamine. Ühiselt kuuse ehtimine ja piparkookide söömine.
- * 8.-11.detsember - Jõulukaartide, päkapikkude, karra meisterdamine, savist kuusehete valmistamine
- * 14.detsember - Jõulutrall –see oli noorte endi poolt organiseeritud ja korraldatud kostüümipidu, kus mängiti erinevaid mängu, lahendati jõuluteemalise viktoriini küsimusi, lauldi karaoket, kinnitati keha ja külas käis suure kingikotiga jõuluvana.
- * 14.detsember - Küla jõulukuuse tulede süütamine -ringmängud, laulmine
Igal esmaspäeval meisterdamise õhtu.

Anna noortetuba:

- * 25.jaanuar - Piljardivõistlus-Anna Noortetoa Piljardiäss 2008 1.Taavi Tischler 2. Madis Hallika 3. Oliver Simson. See on traditsiooniline jaanuarikuu üritus, mida oodatakse, milleks valmistatakse ja millest võtavad osa peaaegu kõik Anna noored. Ürituse auhinna paneb alati välja sponsor.
- * 3.veebbruar - Vastlatrall – mängud, võistlused, hernesupp
- * 7.veebbruar - Rotiaasta alguse tähistamine koos raamatukoguga – jutud, luuletused, horoskoop
- * 14.veebbruar - ”Sõbrad hoos” – koogiküpsetamine, mängud, tants, „Kõigi Sõber” välja selgitamine
- * 23.veebbruar - Vabariigi aastapäeva tähistamine– viktoriin, meisterdamine
- * 20.märts - Ettevalmistused lihavõttepühadeks –viltimine
- * 21.märts - Öökino – mängud, popcorni tegemine, filmide vaatamine
- * 23.märts - Lihavõtted noortekas – tibude meisterdamine, munade,värvimine, koksimine ja söömine
- * 23.aprill - Jüriöö jooks – tõrvikutega teatejooks, võistlusmängud
- * 3.mai - „Teeme ära 2008” projektist osavõtmine
- * 8.mai - Lilleseaded emale – emadepäevaks valmistamine
- * 1.juuni - Lastekaitsepäeva tähistamine– Perepäev mereröövlite stiilis- Aarde jaht
- * Juuni - Meisterdame – ronivad putukad, liiva värvimine
- * Juuni - Öuemängude kuu
- * 28.juuni - Grilliõhtu – õnneloos, mängud, disko õues
- * 04.-08.august - Jõgeva ja Paide valla ühine laager
- * 11.-21.august - suvine töö-ja puhkelaager „Probleemideta suvi“
- * 21.september - Osalemine Matsimäe Rattamaratonil
- * 24.september - Anna Noortetoa sünnipäev – disko
- * 10.oktoober - „Moes on olla terve” – Kosmeetiku loeng
- * oktoober - Osalemine Türi Rahvajooksul
- * 24.oktoober - Lauajalgpalli võistlus –
parimateks osutusid Madis Hallika, Arne Ville, Annabel Ville ja Ahti Maadväli
- * 6.november - Noortetubade vaheline lauajalgpalli turniir Sargveres
- * 22.november - Filmiõhtu + ööbimine noortetoas
- * 15.november – Aktiivsete noorte preemiareis Pärnusse
- * 29.november - „Lotte seiklused Annas” leiutamine, meisterdamine ja viktoriin
- * Detsember - Jõulukaartide , jõuluehete valmistamine
- * 27.detsember - Jõulupidu – näidend „Jõulud metsas”, karaoke, jõuluvana

Tarbja noortetuba:

- * 30.jaanuar – Tarbja noorteka piljarditurniir 1. Rauno Rehtla 2. Jarmo Jürgen 3. Eveli Tammik
- * 3.veebbruar – vastlapäeva tähistamine sportlikult koos külakultuuriseltsiga Tarbja võimlas

- * 5.veebbruar – vastlapäeva askeldused koos raamatukogu juhataja Ebe Steiniga – ettelugemine vastlapäeva kommete kohta, vurri meisterdamine, seale sabade valmistamine ja pimesi külge kleepimine, ubade söömine
- * 15.veebbruar – sõbrapäeva pidu – mängud, viktoriin, disko, puhvet
- * 28.veebbruar – kostüümidisko- parim kostüüm lumivalguke Stina-Eliza Sild
- * 19.märts – munapühade tähistamine – munade värvimine, koksimine, söömine, võistlused, viktoriin
- * 31.märts – moesshow – parima modelli valimine, stilistid, viktoriin, puhvet. Parimaks modelliks valiti Kelly Mariin Saag.
- * aprillis joonistasid noored pilte Paide valla sünnipäevaks teemal „Paide vald – minu kodu“ Tarbja noored joonistasid kodukandi mõisaid ja teisi vaatamisväärsusi.
- * 7.aprill – suur meisterdamise päev
- * 03.mai – osavõtt koos külaseltsiga suurest prügikorjamisest „Teeme ära 2008“. Tarbja noortetuba esindas 18 noort inimest, kes tulid teiste poolt reostatud metsa ja külaplatsi koristama vabatahtlikult. Meile antud 3 ala koristamine osutus raskemaks kui me arvasime. Tänu külaseltsile suutsime ülesandega hakkama saada. Pärast tööd said kõik tänu vallavalitsusele sooja kõhutäie süüa ja hea tuju pealekauba. Kuna töö oli raske, siis tahaks loota, et keegi nendest noortest ei reosta kunagi loodust ega luba seda teha ka teistel.
- * 04.mai – käisime Puhta Eesti Peol Tallinna Lauluväljakul. Üritus korraldati preemiaks eelmisel päeval tehtud töö eest. Tublidele prügikorjajatele esinesid Riho Sibul, Liisi Koikson, Veiko Tubin, Chalice, G-Enka ja ansambel HU.
- * 5.-7.mai - emadepäeva meisterdused (lilledega seinapildid)
- * 05.juuni - lastekaitsepäeva tähistamine
- * 15.juuni- Järva Suvemängudel osalemine
- * 04.-08.august Jõgeva ja Paide valla ühine laager
- * 11.-21.august suvine töö-ja puhkelaager „Probleemideta suvi“
- * 28.august - suvelõpudisko
- september – loodusliku meisterdamismaterjali kogumine õuest
- * 21.september - Matsimäe III Rattamaratonil osalemine
- * 09.oktoober – Tarbja noortetuba lauajalgpalliturniir
 1. Teri-Ann Part 2. Britta Nikopensius 3.Kadi Pärast 4. Kaspar Sipelgas
- * 10.oktoober – Suur mängudeõhtu – lõbusad võistlus- ja seltskonnamängud
- * 14. oktoober – külaskäik Koeru Noortemajja
- * 30.oktoober – Pidžaamapidu -mängud, disko
- * 6.november - Noortevaheline lauajalgpalliturniir Sargveres
- * 15.november – Aktiivsete noorte preemiareis Pärnusse
- * 28.nov – noortetuba sai 5-aastaseks!!!

Sünnipäevapidu -mängud, võistlused, karaoke, viktoriin, disko, üllatused
- * detsember – noortetuba kaunistamine jõuludeks, savist kuusehete valmistamine ja kaunistamine, jõulukaartide meisterdamine ja muud jõuluaskeldused.

8.4 KÜLASELTSID JA SELTSINGUD

8.4.1 Sargvere Maakultuuri Edendamise Selts (MES)

Juhatus: Eve Martjak, Evi Treiman, Anu Käärrik, Dorrays Aruoja, Milvi Mihkelsoo

Tähtsamad üritused mõisas:

- Muinasjutuhommik lastele - 27.jaanuar
- Eesti Vabariigi 90.aastapäeva aktus
- Esines Paide Muusikakool - 21.veebbruar
- Naistepäevakontsert "Estonia" trupilt - 08.märts

- Sargvere mõisa teopäev - 26.aprill
- Paide valla laste lauluvõistlus "Kikerikii" - 26.aprill
- "Südamaa Vabavald" laste lauluvõistlus - 09.mai
- "Unustatud mõisad" mäng- 14.06.,28.06., 10.07., 19.07., 20.07., 02.08.
- Kolletamise päeva tähistamine- 14.oktoober
- Hingede päev- Tea Herodes - 02.november
- Jõululaat - 14.detsember

8.4.2 Anna Kultuuriselts

Juhatusesimees: Eha Tasang

Juhatuseliikmed: Ulvi Part, Eha Tasang, Kaie Schilf

Liikmeid 14

Üritused:

- 29.veebruar - Raamatu „Kilde Anna Kihelkonnast“ esitlus
- 27.august - Seltsi väljasõit Laiusele. Külastasime Laiuse Õletuba
- 28.november-Vabadussõjas langenute mälestustahvli avamine Anna kirikus
- Kord kuus kohtumisõhtud „Jüriga Jürist“

2.4.3 Tarbja Kultuuriselts

Juhatusesimees: Jan Song

Liikmed: Piret Rebane, Sinaida Vinogradov, Tiia Oskar, Ebe Stein, Kaida Rehtla

Kultuuriseltsi liikmete abiga korraldati mitu meeldivat üritust :

* Vastlapäev Tarbjal, kus osales üle 30 inimese. Eriti meeldis üritus lastele, sest vastlasõitu tehti ehtsa hobusega.

* Kordaläinuks võib pidada ka aastavahetuse auks korraldatud pidu, kus osalejaid oli saja ligi.

* Kirjutati projekte oma tegevuse rahastamiseks

8.5 RAAMATUKOGUD

Juhatajad: Eha Martma - Sargvere Raamatukogu , alates 01.04.2008 Anu Käärik

Ene Riistan - Anna Raamatukogu

Ebe Stein - Tarbja Raamatukogu

Raamatu- kogu	Lugejate arv		Laenutuste arv		Külastuste arv	
	Kokku	Lapsed	Kokku	Lapsed	Kokku	Lapsed
Sargvere	77	30	1306	194	1272	1070
Anna	80	11	1074	581	1728	581
Tarbja	49	57	1356	412	711	1030

	<u>Raamatufond eks.</u>				<u>Rf. juurdekasv</u> (<u>uued raamatud</u>)				<u>Tellitud ajalehti ja ajakirju</u>			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Sargvere	11056	11266	11460	11625	271	210	194	165	9	12	15	14
Anna	9614	9647	9766	9672	144	33	119	142	24	21	22	24
Tarbja	7347	7671	7994	8301	249	324	323	307	19	13	15	15
Vald kokku	28017	28584	29220	29589	664	567	636	614	52	46	52	53

* **Anna RK** - Raamatufond täienes 142 uue raamatu võrra, maha kanti 236 raamatut, seega raamatufondi juurdekasv -94 raamatut

Lugejatele on korraldatud üritused Anna raamatukogus:

1. Lastele: „Algas rotiaasta. Rott muinasjuttudes ja luuletustes“
2. Lastele: „Lotte seiklused Annas“
3. Lastele : nukunäidend „Jõuluvana kott“

Raamatunäitused:

* Jaan Kross 1920-2007	* A.H.Tammsaare 130
* Heljo Mänd	* Tunne oma kodukoha ajalugu
* Loeb, mida loeb	* Hando Runnel 70

8.6 KULTUURIMÄLESTISED

Ajaloo- ja kultuurimälestistest on säilinud 18.saj. pärinevad mõisahooned Purdis ja Sargveres, 19.saj. pärinev mõisahoone Eiveres. Purdi ja Eivere mõis on eravaldues, samas kui mõisahooned Mäos, Präämas ja Põhjakaal ootavad oma saatust, et uuesti kasutust leida. Paide valla ainuke kirik asub Annas, kus tegutseb Eesti Evangeelse Lutherliku Kiriku Anna kogudus.

Paide valla territooriumil on säilinud ka hulgaliselt muistseid asula- ja matmispaiku tähistavaid kivilalmeid, vanimad neist pärinevad I aastatuhandest m.a.j.

Meeldivaid puhkusevõimalusi jahti- ja kalameestele pakuvad meie metsad, jõed ja järved. Puutumatu looduse ilu ja võlu saavad matkajad nautida Matsimäe ümbruse rabades ja metsades.

Purdi mõisahoone

Esimesed teated mõisast on 1560.aastast. Praeguse nime sai küla ja mõis Rootsi võimu ajal omanik H.Burti järgi. Praegune baroki mõjutustega varaklassitsistlik hoone on ehitatud 18.saj. I poolel. Omanik OÜ Tähepark.

Purdi mõisa kabel

18.saj. lõpul ehitatud barokstiilis kabel kuulus Ungern von Sternbergile. See on vanim hauakabel Järvamaal. Omanik OÜ Tähepark.

Anna kirik

1780.aastal 06.juulil pühitsetud Anna kirikus on kultuurilooliselt väärtuslikud uusgooti stiilis ehitatud altar ja kantsel.

Sargvere mõisahoone

Ehitatud 18.saj. varaklassitsistlikus stiilis. Üks vähestest mõisahoonetest Eestimaal, kus hilisemaid ümberehitusi peaaegu tehtud polegi.

Põhjaka mõisahoone

Kõrvalmõis, mis kuulus Palu mõisahoone juurde. Praegune klassitsistlikus stiilis hoone on ehitatud 19.saj. I poolel.

Mäo mõisahoone

Esmakordselt ehitati barokne hoone välja 1680.a. Praegune klassitsistlikus stiilis hoone pärineb 19.saj. I poolest. Omanik AS Mäo Invest.

Kükita kivisild

Kaheavaline paekivist ehitus pärineb 19.saj. II poolest.

Monument Mäos

Vanim ajaloomälestis Järvamaal, mis tähistab Liivi sõja raskeid aastaid. Monumendi laskis püstitada Mäo mõisnik Olaf v. Stackelberg Liivi sõjas (1572 - 1573.a.) Paide all langenud vene sõduritele.

Viraksaare sootee

Asub Prääma rabas, pärineb 16.saj. II poolest. Osa sootee puitsillutisest on turbast puhastatud ja huvilistele vaadatav.

Mälestusmärk Mäo teeristis

Püstitatud Eesti Vabariigis teenistuskohustuste täitmisel hukkunud politseinike mälestuseks.
Arhitekt V.Künnapu. Avati 15.dets. 1995.a.

9. SAADUD TOETUSED 2008

Rahastaja	Sisu	Summa
Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium	Teede korrashoiule	2 328 700
Riigikantselei	Mäo teemapargi „Mini Eesti“ planeerimine ja arendamine	134 843
Sotsiaalministeerium	Liikumisharrastuste võimaluste parandamine ja ohutuste tagamine lasteaedades	4 350
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet	Koolipiim	32 463
Rahvakultuuri Arendus-ja Koolituskeskus	Laulu-ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide riikliku tegevustoetuse kasutamine	28 700
Järva Maavalitsus	Raske ja sügava puudega lapsehoiuteenus	34 800
Rahandusministeerium	Õppelaenud	16 829
Eesti Noorsootöö Keskus	Projekt „Probleemideta suvi“	10 000
Eesti Noorsootöö Keskus	Projekt „Uus ja huvitav ühendab“	18 320
Tiigrihüppe SA	Projektori kaasfinantseerimine	7 500
Tiigrihüppe SA	Sülearvuti õpetajale	38 728
Kultuuriministeerium	Anna Vaba Aja Maja renoveerimine	250 000
Kultuuriministeerium	Trükised raamatukogudele	60 711
Kultuuriministeerium	Ujumise algõpetus	3 200
Kultuuriministeerium	Sargvere mõisa koostöö Ajalooarhiiviga	40 000
Eesti Kultuurkapital	Tarbja Lasteaed-Algkooli rahvatantsurühma ja mudilaskoori esinemisriided	20 000
Haridusministeerium	Tarbja Lasteaed-Algkooli hoone renoveerimiseks	618 568